Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Советива Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • 19 май 1974 йил, якшанба ◆ № 116 (15.896). ◆ Баҳоси 2 тийин.

Ёш коммунист Гулсара Умарова Жиззах область Дўстлик районидаги «Октябрь 50 йиллиги» совхозининг 2-бўлимида пахтачилик бригадасини бошқаради. У бошлиқ бригада чўлқуварлари ўтган хўжалик йилида 60 гектар пахтазорнинг ҳар гектаридан 36 центнердан ҳосил кўтариб, етиштирилган ҳар центнер пахтанинг таннархини пландагидан 6 сўм арзонлаштиришга эришган эдилар.

Бригада заршунослари бу йил гектаридан 50 центнердан хирмон кўтаришга аҳд қилдилар. Суратда Г. УМАРОВА.

К. ЖУРАҚУЛОВ фотоси.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ВА ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ 50 ЙИЛ

СОВЕТ ЖАМИЯТИНИНГ МОНОЛИТ ЖИПСЛИГИ

Кеча матбуотда Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг барча сайловчилари, гражданларига Мурожаати эълон қилинди. Бу Мурожаат совет халқи Ленин партияси раҳбарлигида ўтган сайловдан бери босиб ўтган чинакам тарихий йўлнинг якуни, коммунистик қурилишда олдимизда турган вазифалар ҳақидаги ҳужжатдир.

Мурожаатда таъкидлаб ўтилганидек, бу йиллар КПСС XXIV съезди коммунизм сари олға қилаётган ҳаракатимиз йўлида тарихий босқич бўлди. Мамлакатимизнинг ишлаб чиқарувчи кучлари барқарор ривожланмоқда, Ватанимизнинг иқтисодий қудрати муттасил ўсиб бормоқда, миллий бойлигимиз ошиб, фан ва маданиятимиз ривожланмоқда, халқнинг фаровонлиги ўсмоқда.

Ўтган тўрт йил мобайнида социалистик индустриямиз янги, янада юксак даражага кўтарилди. Шу давр мобайнида саноат маҳсулоти ҳажми 1,3 баравар кўпайиб, маҳсулотнинг ўсиш суръатлари 7,5 процентни ташкил этмоқда, бу XXIV съезд Директивалари мувофиқлиги амалга оширилаётганлигининг ёрқин далилидир. 1600 дан зиёд йирик саноат корхонаси, янгила ва реконструкция қилинган саноат корхоналари ишга туширилди. Бутар орасида республикамизда энг салмоқли янгилари бўлиб Бухоро ва Газлида газ комбинати сингари корхоналар ҳам бор.

Иккинчи тўрт йил мобайнида замонавий машина-ускуналар, аппаратлар ва приборларнинг 16 мингга яқин янги нусхаси вужудга келтирилди, саноат маҳсулотининг 13 мингдан ортиқ янги хили ўзлаштирилди ва кўплаб ишлаб чиқарилди. Бу маҳсулотларнинг бугунги кунда мамлакатимиз экономикасини юксалишида муҳим роли бор.

Муҳим партиямизнинг аграр сиёсати изчил амалга оширилмоқда. КПСС қишлоқ хўжалигининг моддий-техника базасини кучайтирди, мелиорациянинг комплекс программасини амалга оширмоқда. Ўтган саккизинчи беш йиллик мобайнида қишлоқ хўжалиги 1 миллион 738 минг трактор, 738 минг юк машинаси, 208 миллион тонна минерал ўғит етказиб берилди. Шу давр мобайнида қишлоқ хўжалигининг ривожланиши учун сарфланган капитал маблағлар 91 миллиард сўмликдан ошиб кетди, бу ўтган даврга нисбатан салкам бир ярим баравар кўпдир. Қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари ишлаб чиқариш ортди. Мамлакатда ғалла, пахта ва бошқа маҳсулотлар етиштириш бўйича рекорд даражага эришилди.

Деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотларининг ўртача йиллик ҳажми 13 процент ортди, дон ҳосили етиштириш 17 процент, етиштирилган пахта ҳосили эса 24 процентдан ортди. Бултур 15 процент, тухум 33 процент кўпайди. Бултур 222,5 миллион тонна дон ва 13,6 миллиард пуд дон Ватан омборларига тўкилди. Бу Совет давлати тарихида ҳали ҳеч қачон бўлмаган рекорддир.

Қурилиш ва транспорт соҳасида ҳам улкан ишлар амалга оширилди. Совет халқи қаҳрамонона меҳнати туфайли ҳар бир соҳада юксак кўрсаткичларга эришилди.

Халқ фаровонлигини юксалтириш соҳасида эришилган ютуқлар ҳақида гапирилганда иш ҳақининг ошганлиги, пенсия ва нафақалар кўпайганлиги, кўплаб оилалар уй-жой шароитларини яхшилаганлигини алоҳида таъкидлаш лозим. Ўтган тўрт йил мобайнида ҳар икки йилда бир маротаба... [illegible]

«Ҳамма нарса инсон учун, инсоннинг бахт-саодати учун!» шиори партиямиз фаолиятининг мазмунини ташкил этади.

Ленинчи партиямизнинг бош шиори — КПСС Марказий Комитети, шунингдек, Мамлакатимизнинг миллий сиёсати ҳам доимий равишда амалга оширилмоқда. Совет жамиятининг ижтимоий-сиёсий ва ғоявий бирлиги мустаҳкамланмоқда. [illegible]

КПСС Марказий Комитети мамлакатимизнинг барча гражданларига — ишчилар ва колхозчиларга, фан ва маданият, маориф ва соғлиқни сақлаш ходимларига, адабиёт ва санъат арбобларига, хотин-қизларга, ветеранларга, ёшларга мурожаат қилиб, ҳар бир совет кишисини коммунистик қурилиш ишига янада фаол қатнашишга даъват этади. Ватанимизнинг гуллаб-яшнаши, унинг қудратини янада мустаҳкамлаш, Ленин партиясининг тарихий вазифаларини амалга ошириш учун барча кучларни сафарбар этишга чақиради.

Улуғ партиямизнинг бу Мурожаати ҳар бир совет кишисининг қалбидан чуқур жой олиб, Ватан бахт-саодати йўлида янги буюк ғалабалар сари сафарбар этишига шак-шубҳа йўқ.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ВА ВЦСПСДА

1974 йил 20 апрель куни Бутуниттифоқ коммунистик шанбалиги ўтказилди. Бу шанбаликда 138 миллиондан ортиқ киши қатнашди. Совет кишилари шу куни саноатда, қишлоқ хўжалигида, қурилишда, транспортда ва халқ хўжалигининг бошқа тармоқларида, шунингдек шаҳар ва қишлоқларни обод қилишда фидокорона ишладилар. Дастлабки маълумотларга қараганда, шу куни жами 200 миллион сўмдан ортиқ пул ишланиб, беш йиллик фондига топширилди. 683 миллион сўмлик саноат маҳсулоти ишлаб чиқарилди.

Ажойиб традиция, эркин меҳнат байрами бўлиб қолган Бутуниттифоқ шанбалиги совет халқининг юксак онглилиги ва ватанпарварлигини, унинг Ленин васиятларига чексиз садоқатини, Коммунистик партия теварагига маҳкам жипслашганлигини, меҳнаткашлар КПСС XXIV съездининг тарихий қарорларини амалга ошириш, 1974 йил планини муддатидан илгари тўла ва ошириб бажаришни таъминлашга қатъий қарор берганликларини ёрқин намойиш қилиб кўрсатди.

КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети ва ВЦСПС ишчиларга, колхозчиларга, инженер-техник ходимларга ва хизматчиларга, меҳнат ветеранларига, Совет Армияси ва Флотининг жангчиларига, ўқувчиларга — коммунистик шанбаликда қатнашган барча кишиларга самимий ташаккур изҳор қиладилар.

Шанбалик ўтказилиши натижасида олинган маблағлар оналик ва болаликни муҳофаза қилишни янада яхшилаш ва халқ хўжалиги учун юқори малакали ишчиларни кўпроқ тайёрлаш мақсадида ўрта ҳунар-техника билим юртлари комплекслари қурилишини кенгайтиришга сарф қилинади.

МЕҲНАТ БАЙРАМИ

20 апрель куни ўтказилган умумхалқ меҳнат байрами — коммунистик шанбалик сиёсий активлик ва меҳнат ғайрати ғоят ўсган бир вазиятда ўтди. Қарийб 138 миллион киши — ўтган йилдагидан тўрт миллион ортиқ киши ўзларининг иш жойларида — завод ва қурилишларда, дала ва фермаларда, транспорт ва алоқа корхоналарида чин кўнгилдан фидокорона меҳнат қилдилар, шаҳарларни, посёлка ва қишлоқларни обод этиш соҳасида ишладилар ва бу билан Ленин васиятларига чексиз садоқатларини, Совет Иттифоқи Коммунистик партияси теварагига маҳкам жипслашганликларини, КПСС XXIV съездининг тарихий қарорларини ва тўққизинчи беш йиллик топшириқларини амалга оширишга қатъий қарор берганликларини намойиш қилдилар. Ўртоқ Л. И. Брежнев қўриқ ерлар ўзлаштирилишининг 20 йиллигига бағишланиб, Олмаотада ўтказилган тантанали мажлисда совет кишилари коммунистик характерининг хусусиятлари буюк моддий кучга эга бўлиб, улуғ Ватанимизнинг ўсиб бораётган куч-қудрати ва бойлигида, совет халқи фаровонлигининг юксалишида, Ватанимиз мудафаа қобилиятининг мустаҳкамланишида мужассамлашмоқда, деган эди. Ана шу хусусиятлар шанбалик куни алоҳида зўр куч билан намоён бўлди.

В. И. Ленин коммунистик шанбаликларнинг аҳамиятига юксак баҳо берди. У коммунистик шанбаликларда «Чинакам коммунизмнинг ҳаётий куртаклари», «ғоят муҳим ишларнинг бошланиши»ни зийраклик билан кўра билди. В. И. Ленин шанбаликларда ишчиларнинг меҳнат унумдорлигини ривожлантириш, янги меҳнат интизомига ўтиш, хўжалик ва ҳаётнинг социалистик шарт-шароитларини бунёд этиш соҳасидаги ихтиёрий ва онгли ташаббусни кўрди.

Орадан неча ўн йиллар ўтиши билан шанбаликлар ҳаётимизнинг бир қисми бўлиб қолди. Совет кишилари «Қизил шанбалик»да меҳнат қилиш учун борганларида ҳар сафар давлатимизнинг қарор топиш ва ривожланиш йўлига зўр ифтихор билан назар соладилар, диққат-эътиборларини асосий вазифаларга, ҳали бажарилиши лозим бўлган ишларга қаратадилар.

Москвадаги илғор корхоналарнинг коллективлари бу йилги «Қизил шанбалик»нинг ташаббускори бўлдилар. Улар мамлакатимизнинг барча меҳнаткашларини В. И. Ленин туғилган куннинг 104 йиллигига бағишланган шанбаликда қатнашишга, шу куни энг кўп маҳсулот ишлаб чиқаришга, ишлаб топилган маблағларнинг ҳаммасини тўққизинчи беш йиллик фондига топширишга даъват этдилар. Барча қардош республикаларнинг меҳнаткашлари уларнинг бу даъватига қўшилдилар. Масалан, РСФСРда ўтказилган коммунистик шанбаликда 74 миллиондан ортиқ киши, Украинада қарийб 29 миллион киши, Белоруссияда 5 миллион киши, Ўзбекистонда қарийб 6 миллион киши, Қозоғистонда 7 миллионга яқин киши қатнашди.

Шанбалик қатнашчиларининг кўпчилиги ўтган йиллардагидек бу сафар ҳам ўзларининг иш жойларида меҳнат қилди. Шу куни саноатда 30,4 миллион киши, қурилишда 8,4 миллион киши, транспортда 7,1 миллион, қишлоқ хўжалигида 23,7 миллион киши ишлади. Неча ўн миллионлаб кишилар мамлакатнинг шаҳар ва қишлоқларини обод қилдилар.

Бутуниттифоқ коммунистик шанбалиги ҳамма жойда юксак уюшқоқлик вазиятида ўтди. Беш йилликнинг белгиловчи йили бўлмиш 1974 йил халқ хўжалик планини муддатидан илгари бажаришга муҳим ҳисса қўшилди. 1974 йил 20 апрелда эришилган натижалар аввалги шанбаликларнинг кўрсаткичларидан зиёддир. Узлуксиз ишламайдиган корхоналаргина шу куни 683 миллион сўмлик саноат маҳсулоти ишлаб чиқардилар! Бу —бултурги шанбаликдагига нисбатан 41 миллион сўмлик кўпроқ маҳсулот ишлаб чиқарилганлигини билдиради.

20 апрель куни 1,4 миллион тонна кўмир қазиб чиқарилди, 3,9 мингта автомобиль, шу жумладан 2,1 мингта енгил автомобиль, 1,1 мингта трактор, 378 та металл қирқувчи станок, 45,8 мингта автопокришка, 200 минг куб метрдан ортиқ йиғма темир-бетон конструкция ва деталлар ишлаб чиқарилди. Халқ истеъмол қиладиган кўп товарлар, шу жумладан тўққиз миллион метрдан ортиқ газлама, уч миллион дона ички ва устки трикотаж, бир ярим миллион жуфт чарм пойафзал, 16 минг тонна гўшт (давлат ресурсларидаги хом ашёдан), 14 миллион дона шартли консерва банкаси, 16 минг телевизор, 13,5 минг холодильник, 8,5 миллион сўмлик мебель ва маҳсулотнинг бошқа кўпгина турлари тайёрланди.

Кўпгина корхоналар ва ташкилотларда коммунистик шанбалик куни қилинган меҳнатда юксак муваффақиятлар қўлга киритилди. Кўпгина ишчилар ва хизматчилар белгиланган норма ва топшириқларни анча ошириб бажардилар, ишлаб чиқаришда юксак натижаларга эришдилар. Бир қанча корхоналарда маҳсулот ишлаб чиқаришнинг ўртача кунлик нормаси анча ошириб бажарилди. Жумладан, Москвадаги С. М. Киров номли, «Динамо», электр машинасозлиги заводи, Минскдаги тракторсозлик ишлаб чиқариш бирлашмаси, бошқа кўпгина завод ва фабрикаларнинг коллективлари юксак натижаларга эришдилар.

Шанбалик куни ишлаб топилган маблағлар «Қизил шанбалик» иштирокчиларининг якдиллик билан қабул қилган қарорига мувофиқ СССР давлат банкининг махсус счетидаги беш йиллик фондига топширилди ва КПСС Марказий Комитети ҳамда СССР Министрлар Советининг қарорига биноан оналик ва болаликни муҳофаза этишни янада яхшилаш тадбирларига ва халқ хўжалиги учун юқори малакали ишчиларни кўпроқ тайёрлаш мақсадида ўрта ҳунар-техника билим юртлари комплекслари қурилишини кенгайтиришга сарф қилинади.

Бутуниттифоқ коммунистик шанбалигининг якунлари халқимизнинг коммунистик қурилиш ғояларига содиқ эканлигини ва КПСС XXIV съезди томонидан қўйилган вазифаларни муваффақиятли бажаришга астойдил аҳд қилганлигини яна бир марта исботлайди.

ЧОРВАЧИЛИКНИ РИВОЖЛАНТИРИШ ТЎҒРИСИДА ҒАМХЎРЛИК

18 май куни Ўзбекистон ССР Олий Совети қишлоқ хўжалиги доимий комиссиясининг мажлиси бўлди. Мажлисни комиссия раиси депутат И. Р. Қурбонов олиб борди.

Депутатлар чорвачиликни ривожлантириш ва чорвани озуқа билан таъминлаш юзасидан тўққизинчи беш йиллик топшириқлари қандай бажарилаётганлиги тўғрисида Бухоро область ижроия комитетининг ҳисоботини тингладилар.

Доимий комиссия областда чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни янада кўпайтиришга қаратилган тегишли тавсиялар берди. (ЎзТАГ).

ШОЛИ ЭКИШ ҚАНДАЙ БОРМОҚДА

Республика областларида шоли экишнинг бориши тўғрисида шу йил 18 майга бўлган МАЪЛУМОТ

Биринчи стун — областлар; иккинчи стун — план (гектар ҳисобида); учинчи стун — бир кунда экилган майдон; тўртинчи стун— жами экилгани; бешинчи стун — планга нисбатан процент ҳисобида.

Наманган	3301	—	3301	100,0
Тошкент	10768	—	10712	99,5
Фарғона	2401	34	2267	94,4
Сирдарё	7623	96	6422	84,3
Хоразм	9196	341	7669	83,4
Андижон	2963	49	2407	81,2
Сурхондарё	4105	13	3216	78,3
Самарқанд	2100	70	1633	77,8
ҚҚ АССР	37470	1528	24101	64,3
Республика бўйича	79927	2131	61728	77,2

«КОСМОС-654» ПАРВОЗДА

1974 йил 7 майда Совет Иттифоқида Ернинг навбатдаги сунъий йўлдоши «Космос-654» учирилди. Йўлдош бортида космик фазони тадқиқ қилишни давом эттиришга мўлжалланган илмий аппаратлар ўрнатилган. Бу аппаратлар нормал ишлаб турибди, координациялаш-ҳисоблаш маркази олинаётган маълумотларни ишлаб чиқмоқда.

(ТАСС).

ТОШКЕНТ-74 ОСИЁ ВА АФРИКА МАМЛАКАТЛАРИ КИНОФЕСТИВАЛИ

ЭРТАГА ТОШКЕНТДА ОСИЁ ВА АФРИКА МАМЛАКАТЛАР ИНИНГ «ТИНЧЛИК, СОЦИАЛ ТАРАҚҚИЕТ ВА ХАЛҚЛАР ОЗОДЛИГИ УЧУН!» ШИОРИ ОСТИДА УТАДИГАН УЧИНЧИ ХАЛҚАРО КИНОФЕСТИВАЛИ БОШЛАНАДИ.

«ИНТЕРКОСМОС-11» УЧИРИЛДИ

ТАСС АХБОРОТИ

Социалистик мамлакатларнинг космик фазони тадқиқ этиш ва ундан фойдаланиш соҳасидаги ҳамкорлик программасига мувофиқ, 1974 йилнинг 17 майида Совет Иттифоқида ернинг сунъий йўлдоши «Интеркосмос-11» учирилди.

СССР Фанлар академиясининг 250 йиллигига бағишлаб учирилган «Интеркосмос-11» йўлдоши Қуёшнинг ультрагунафша ва рентген нурланишларини ҳамда ер атмосфераси юқори табақаларини тадқиқ этишга аталган.

Йўлдош ичига Германия Демократик Республикаси, Совет Иттифоқи, Чехословакия Социалистик Республикасининг мутахассислари ишлаб чиққан ва тайёрлаган илмий аппаратлар ўрнатилган.

«Интеркосмос-11» йўлдоши параметрлари қуйидагича бўлган орбитага чиқарилди:

— Ер юзидан минимал масофаси (перигейда) — 484 километр;

— Ер юзидан максимал масофаси (апогейда) — 526 километр;

— айланиш даври — 94,5 минут;

— орбитанинг экватор текислигига оғиши — 5,7 градус.

Экспериментда катнашувчи мамлакатларнинг мутахассислари илмий аппаратларни космодромда учиришга тайёрладилар.

Оператив группа йўлдошнинг учишини ва ичидаги илмий аппаратларининг ишини бошқариб турибди. Бу группада Германия Демократик Республикаси, Совет Иттифоқи ва Чехословакия Социалистик Республикасининг мутахассислари бор.

«Интеркосмос-11» йўлдошига ўрнатилган аппаратлар ва йўлдошнинг системаси нормал ишлаб турибди.

Ердаги ўлчов комплекси станциялари йўлдошдан олинаётган илмий маълумотларни қабул қилиб турибди.

«Интеркосмос-11» йўлдошидаги ўлчашлар билан бир вақтда социалистик мамлакатларнинг обсерваториялари келишиб олинган программага мувофиқ Қуёшни ва ионосферанинг ҳолатини кузатяптилар.

ШАҲАРЛАРИМИЗ ОБОД ВА КЎРКАМ БЎЛСИН

ЎЗБЕКИСТОН ССР ШАҲАРЛАРИНИ ЯХШИРОҚ ОБОД ҚИЛИШ ВА САНИТАРИЯ ҲОЛАТИ УЧУН ЎТКАЗИЛГАН СОЦИАЛИСТИК МУСОБАҚАНИНГ 1974 ЙИЛ I КВАРТАЛИДАГИ ЯКУНЛАРИ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ва Ўзбекистон касаба союзлари республика Совети Ўзбекистон шаҳарларининг ободонлиги ва санитария ҳолати юзасидан социалистик мусобақа шартларига мувофиқ қарор қилдилар:

1. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ва Ўзбекистон касаба союзлари республика Советининг кўчма Қизил байроғи ва 4 минг сўм миқдоридаги пул мукофоти 1974 йил I кварталда Ўзбекистон ССР шаҳарларини ободонлаштириш ишини энг яхши ўтказганлик учун **Андижон шаҳрига** (шаҳар партия комитетининг секретари ўртоқ **Ҳамидов**, шаҳар ижроия комитетининг раиси ўртоқ **Жалилов**, шаҳар коммунал хўжалик ва ободончилик бошқармасининг бошлиғи ўртоқ **Абдулахадов**, маҳаллий саноат ва коммунал-маиший корхоналар ишчилари область касаба союзининг раиси ўртоқ **Мусаева**) берилсин. Бу шаҳар ободонлаштириш ва санитария ҳолати учун социалистик мусобақа шартларини бажарган. Байроқ Фарғона шаҳар ижроия комитетидан олиб берилади.

2. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ва Ўзбекистон касаба союзлари республика Советининг кўчма Қизил байроғи ҳамда 2 минг сўм миқдоридаги иккинчи пул мукофоти **Қарши шаҳрига** (шаҳар партия комитетининг секретари ўртоқ **Собиржонов**, шаҳар ижроия комитетининг раиси ўртоқ **Жалолов**, шаҳар уй-жой коммунал хўжалик ва ободончилик бошқармасининг бошлиғи ўртоқ **Зубайдов**, маҳаллий саноат ва коммунал-маиший корхоналар ишчилари касаба союзи область группа комитетининг раиси ўртоқ **Сафаров**) берилсин. Бу шаҳар ободонлаштириш ва санитария ҳолати учун социалистик мусобақа шартларини бажарди. Байроқ Беруний шаҳар ижроия комитетидан олиб берилади.

3. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ва Ўзбекистон касаба союзлари республика Советининг кўчма Қизил байроғи ҳамда 2 минг сўм миқдоридаги пул мукофоти Тошкент шаҳридаги Октябрь районига (район партия комитетининг секретари ўртоқ **Содиқов**, район ижроия комитетининг раиси ўртоқ **Абдурасулов**, ободончилик бошқармасининг бошлиғи ўртоқ **Файзиев**, маҳаллий саноат ва коммунал-маиший корхоналари ишчилари область касаба союзининг раиси ўртоқ **Камолова**) берилсин. Бу район ободонлаштириш санитария ҳолати учун социалистик мусобақа шартларини бажарди. Байроқ Тошкент шаҳридаги Ленин район ижроия комитетидан олиб берилади.

4. 1974 йилнинг I кварталида Янгийўл шаҳрининг, Тошкент шаҳридаги Ленин, Фрунзе районларида ободончилик ва санитария ҳолати соҳасида яхши иш қилинганлиги таъкидлаб ўтилди.

Қорақалпоғистон АССР ҳафталиги

ҚАРДОШЛИК РАМЗИ

Асов Амударёнинг қуйи этаклари яшнаётган ўлкага айланди. Автоном республиканинг саноати, қишлоқ хўжалиги, фан ва маданияти мисли кўрилмаган даражада ривожланди. Мана буларнинг ҳаммасига Улуғ Октябрь, Коммунистик партия ва жонажон Совет ҳукуматимизнинг ғамхўрлиги туфайли эришилди.

Дўстлик, қардошлик ёрдами билан автоном республикада йирик корхоналар, маданий-маиший, ирригация объектлари қурилиб ишга туширилди. Ана шу корхоналарда, қурилишларда турли миллат вакиллари ишламоқдалар.

Коммунистик партия ва Совет ҳукуматимиз халқ хўжалигини ривожлантириш билан бир қаторда кадрлар, жумладан маҳаллий кадрлар тайёрлашга алоҳида эътибор бердилар. Узоқ ўлкалардаги шаҳар ва районлар, колхоз ва совхозларни юксалтириш мақсадида бир группа мутахассислар Ўрта Осиё республикаларига жўнаб кетдилар. Улар орасида мен ҳам бор эдим. 1935 йилда Москвадаги Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик академиясини битказгандим. Шу йили ВКП(б) Марказий Комитети ташкилий бюроси қарори билан Қорақалпоғистон АССР Тўрткўл районига оилам билан келдим. Мен бу ерда СоюзНИХИ тажриба станциясида директорлик лавозимизда ишладим. Ўртоғим Александра Васильевна ёш авлодни билимдон қилиб тарбиялашда хизмат қилди.

Тажриба станциясида беш йил ишладим. Кейинчалик партия, совет ташкилотларида қишлоқ хўжалиги соҳасида раҳбарлик лавозимларида ишладим. Биз Совет Қорақалпоғистонига келган кунимиздан бошлаб халқ хўжалиги тармоқларида ишлаганимиздан ташқари маҳаллий кадрлар тайёрлашга муносиб ҳисса қўшдик. У пайтларда саноқли техника бор эди, холос. Ҳамма иш фақат қўл ёрдамида бажариларди. Бел, кетмон асосий қурол эди. Сўнгра Чимбойдаги деҳқончилик илмий-тадқиқот институтида ишладим. Бу ерда маҳаллий кадрларнинг катта бир группаси етишиб чиқди. Улар билан биргаликда чигит ва бошқа экинлар уруғларининг янги навларини топиш ва уларни ишлаб чиқаришга тадбиқ қилишда тажрибалар ўтказдик. Натижалар муваффақиятли бўлаверди.

Эндиликда халқ хўжалигининг ҳамма тармоқларида маҳаллий кадрлар ишламоқда. Йирик мутахассислар етишиб чиқди.

Автоном республиканинг шаҳар ва районлари, колхоз ва совхозлари, ферма ва яйловлари яна ҳам яшнайверади. Яна ҳам кўркам бўлаверади, ҳуснига ҳусн қўшилаверади.

З. М. МЕНИАҲМЕДОВ,
1919 йилдан КПСС аъзоси, республика миқёсидаги шахсий пенсионер, Қорақалпоғистон АССРда хизмат кўрсатган агроном.

Ўзбекистон Халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмасида Ўзбекистонда ўтказилаётган Қорақалпоғистон АССР кунларига бағишлаб катта кўргазма очилди. Унда қорақалпоқ халқининг экономика ва маданиятини юксалтиришда, социал тараққиёт соҳасида эришган ютуқлари кенг намойиш қилинаётир. Кўргазма томошабинларда катта таассурот қолдирмоқда. Улар экспонатларни зўр қизиқиш билан томоша қилмоқдалар. Суратларда томошабинлар кўргазма залларида.

И. Глауберзон фотолари.

ХАЛҚ НОМЗОДЛАРИ

ЧЎЛҚУВАРЛАР

Гап Ғурумсаройнинг машҳур В. И. Ленин колхози-ю, унинг тиниб-тинчимас раиси Аҳмаджон Одилов ҳақида боряпти!.. Тўғрисини айтсам, мен бу колхоз ҳақида ёзмоқчи эмас эдим. Мен бу қишлоқда қилинаётган ишларни, ўнлаб очерк ва лавҳаларда мадҳ этилган азамат йигит-қизларни, колхоз правлениеси бошлаган ва Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитети ва республика ҳукумати қўллаб қувватлаган улкан қурилишларни кўриб қайтмоқчи эдим, холос. Ният қилган нарсаларимнинг ҳаммасини битта-битта кўрдим. Кўрдим-у, қўлимга қалам олмасдан иложим қолмади.

Одатда адибни қалам тебратишга икки нарса мажбур этади. Бири — зўр мамнуният ва ҳаяжон, иккинчиси — мулоҳазаларга даъват этувчи жиддий муаммолар. Бу сафар бунинг ҳаммаси дилимда қандайдир қоришиб кетди.

Бундан бир ярим йил муқаддам, минг тўққиз юз етмиш иккинчи йилнинг охирида колхоз правлениеси Марказий Фарғона даштидан катта ер ўзлаштиришга, у ерда янги шаҳарча қуриб, боғ-роғлар яратишга аҳд қилди. Узоқни кўзлаб тузилган бу дадил режа, боя айтганимдек, Ўзбекистон партия Марказий комитети ва республика ҳукумати томонидан тўла қўллаб-қувватланди. Колхозга ёрдам бериш ниятида катта маблағ ажратилди. Бу ҳақда муайян қарор қабул қилиниб, 1973—1975 йилларда бу маблағни ўзлаштириш вазифаси тегишли министрликлар ва ташкилотларга топширилди.

Ўтган йили иссиқ ёз кунларининг бирида ҳадсиз дашт бағрида, Аччиқ кўл массивининг қоқ белида, бўлажак шаҳарчанинг пойдеворига биринчи ғишт қўйилиб, шаҳарчага «Навбаҳор», деган гўзал ном қўйилди. Ўша куни, жазирама иссиқдан кейин даштга чўккан майин қоронғиликда Аччиқ кўл бўйида саҳаргача кулги ва қўшиқ аримади, қамиш капа ва чодирларда тунаган қиз-йигитлар юлдузларга тикилиб, бўлғуси шаҳар ҳақида ўйлаб, ширин орзулар оғушида тонг отдиришди... Ғурумсойдан сўлим қишлоқларини, кўм-кўк боғлар орасига яширинган шинам уйларини тарк этиб, гиёҳсиз даштга кўчиб чиққан бу азамат қиз-йигитлар ҳақида, уларнинг қўллари билан ўтқазилган биринчи ниҳол, чопилган биринчи кетмон, қўйилган биринчи ғишт ҳақида кўп очерклар, лавҳалар, оташин шеърлар ёзилди. Лекин кейинроқчи? Кейинроқ чўлда нималар қилинди? Ҳозир иш қандай кетяпти? Мен мана шулар ҳақида ёзмоқчиман. Айтмоқчи бўлган фикрларимни яна ҳам ойдинлаштириш учун қилинаётган ишларни иккига бўлмоқчиман. Биринчиси — колхоз ўз кучи билан қилиши керак бўлган ва қилинаётган ишлар. Иккинчиси — партия ва ҳукуматимиз қарорлари асосида министрликлар ва уларнинг жойлардаги ташкилотлари қилиши керак бўлган ишлар.

...Масаланинг мағзини тезроқ илғаб олишга шошаётган газетхонлар мени кечирсинлар, лекин мен «Аччиқ кўл» аталмиш бу худудсиз дашт, қаърида, кулранг қумтепалардан гирдибод ясовчи тўфонларга дош бериб, тер тўкиб меҳнат қилаётган азамат чўлқуварлар ҳақида лирик чекинишларсиз ёзолмайман.

...Мана, Ғурумсарой ва Пунган боғлари ортда қолди. Кечагина сепалаб ўтган ёмғирдан яшнаб кетган олмазор ва ўрикзорлар, токзорлар, япроқчаларида кумуш ранг томчилар ялтираган кўм-кўк бўлиқ бедазорлардан сўнг, «Найман» совхозининг кенг пахтазорларидан кейин гиёҳсиз тақир дашт, култепага ўхшаган жонсиз, руҳсиз қум уюмлари бошланди...

Уфққа туташиб кетган беқиёс саҳро қандайдир улуғвор, сокин. Қирларга ёнбошлаган офтоб илиқ нур сочади. Бу ерда ҳеч нарса кечаги гирдибоддан дарак бермайди. Сал ўтмай узоқда «Навбаҳор» шаҳарчасининг биринчи ғиштин уйлари кўзга чалиниб, йўл чеккасидаги зовурлар, ариқлар, чигит униб чиққан биринчи пайкаллар кўринди. Шу пайт орқа ўриндиқда ўтирган Аҳмаджон ака Одилов қандайдир питирлаб қолди. Унинг аламли нидога ўхшаган хитоби эшитилди: — Ҳой аттанг! Мана бу пайкалга қаранглар! Кеча эрталаб, кўм-кўк бўлиб яшнаб турувди-я. Яшнаб турувди!.. Энди қайта планлаштирилиб, қайта экишга тўғри келади. Ҳой аттанг!

Ҳақиқатан, чигитлар бир текис униб чиққан улкан пайкални қум босган, фақат пайкал эмас, баъзи жойларда ариқлар, ҳатто зовурлар ҳам қумга тўлган, энди бунинг ҳаммасини қумдан қайта тозалаб, далаларни қайта планлаштириб, қайта экмай илож йўқ эди!

Мен беихтиёр Аҳмаджон акага қарадим. Машина деразасидан бошини чиқариб, далаларга тикилиб бораётган Аҳмаджон ака тўсатдан: «хайрият-э!» деб хитоб қилдилар-да, бизга юзландилар:

— Мана буёққа бир қаранглар!

Мен Аҳмаджон ака айтган томонга қарадим, қарадиму, унинг қувончига тушундим: қум босган ариқ ва зовурлар ичидан, кулранг уюмлар орасидан, нимаси биландир худди сувдан бошларини чиқариб турган болачаларга ўхшаган тол, тут ва чинор ниҳолларининг учлари кўриниб турар, ниҳоллар ёзган яшил баргчалар, сувдан бошларини чўзиб, кулиб турган болачаларнинг шўх кўзларини эслатарди кишига.

Аҳмаджон ака аллақандай яйраб кетди:

— Бас! Шу ниҳолчалар кечаги тўфонга дош бердики, ишимиз ёмон бўлмайди!

— Ҳаммаси бўлиб қанча гектар ўзлаштирдингиз?

— Сал кам икки минг гектар. Буни тўлиқ ўзлаштириб, ишга тушуриб юбордик деёлмаймиз. Ўзингиз кўриб турибсиз, ука: бу даштнинг аёвсиз, асов шамоли бўларкан. Бугун қилганларингиз гоҳо эртага кўкка совурилиб кетаркан... Лекин ҳаммасига дош бериб ишлаяпмиз. Икки минг гектарнинг ярмидан кўпига пахта экдик. Бу йил икки минг тонна пахта берамиз!

— Икки минг тонна-я?

— Ҳа, икки минг тонна пахта! Икки юз эллик тонна шоли. Беш юз тонна ғалла, икки юз тонна қовун-тарвуз... Уттизта звено тузганмиз. Ҳозир бу даштда беш юздан ортиқ йигит-қиз ишлаяпти. Ҳар йигитки, тоғни талқон қилади...

— Ҳай, майли, аввал қилган ишларимизни бир кўринг-чи, ука! —дедилар.

Ҳақиқатан, кейинроқ мен Аҳмаджон ака айтган ишларни: колхоз ўз кучи билан қурган йўллар, қазган ариқ ва зовурларни, планлаштирилган далалар ва худди қўл билан силаб-сийпаб қўйилгандай саришта пайкалларни, гўё тароқ билан таралгандай бежирим ғўза қатор ораларини кўрганимда мен раиснинг қувончига ҳам, ташвишларига ҳам тушундим: инсон ҳукмига бўйсунишни истамаган бу ўжар даштдаги ҳамма иш — ўтқазилган ҳар бир ниҳол, экилган ҳар бир чигит, қўйилган ҳар бир ғиштда ўзгача меҳр бор, унга ҳисобсиз куч, ғайрат, ирода, асаб сарф бўлган, бу мисилсиз меҳнатнинг қадр-қимматини сарҳисоб қилиб бўлмас эди!..

Буёғи-ку шундай. Лекин Аҳмаджон аканинг ибораси билан айтганда, «уёғи» нима бўляпти?

Биз катта йўл ёқасидаги бўлажак «Навбаҳор» шаҳарчаси олдидаги майдонда машинадан тушдик. Бўлажак шаҳарча қурилиши шарафига ўтқазилган монумент ёнидан ўтиб (илк чўлқуварлар номидан келгуси авлодларга ёзилган хат шишага солиниб, шу монумент пойдеворига кўмилган!) шаҳарчага «кирдик». Чап қўлда ўн чоғли икки қаватли бинолар қад кўтарган. Лекин томлари ёпилмаган, дераза ва эшиклар қўйилмаган, шувоқ қилинмаган... Ўнг қўлда бир неча бир қаватли уйлар. Бу уйларга колхоз «штаби», медпункт, чоғроқ ётоқхона, дўконча ва ошхона жойлашган. Қаршида водопровод учун қурилган бетон ҳовуз, сув напор башняси. Ундан нарироқда ёшлар учун қурилажак стадион майдончаси, ҳаммом, маиший комбинат, кинотеатр учун ажратилган жойлар... Бетон ҳовузнинг ўнг томонида яна беш-олти уйнинг пойдевори кўзга чалинади, ундан нарида шағал тўкаётган самосваллар кўринади... Йўл бўйида ўн чоғли йигитлар бетон ҳовузга темир панжара ўрнатишмоқда, бошқа бир гуруҳ йигитлар ётоқхона олдидаги майдонни тахта билан ўраб, тўсиқ қилишмоқда.

— Бу йигитлар қурилиш ташкилотлариданми?

— Йўқ, ўзимиздан, колхоз ҳунар-билим мактабидан чиққан талабалар... Қурилишдан ҳозир ҳеч ким йўқ! — Аҳмаджон ака, бир зум ўйланиб турди-да, куйиниб гапира бошлади:

— Мана бу уйлар — у чап қўлдаги ўн чоғли ғиштин иморатларни кўрсатди. — Бултур қуриб битирилиб, бизга топширилиши керак эди; биттасиям топширилмади!.. Уям майли! Ҳаммаси бўлиб бултур билан бу йилнинг охиригача ўттиз тўққизта уй топширилиши шарт эди. Шу кеча-кундузгача биттасиниям қўлдан чиқаришмади, биттасини ҳам топширишмади!

— Уйларни қайси ташкилот қуряпти ўзи?

— Наманган область сув қурилиш тресті... Трест бошлиғи ўртоқ Абдуллаевга қатнайвериб оёқдан қолдим.

—Наҳот у киши бўлаётган ишларнинг моҳиятини тушунмасалар?

— У ёғини ўртоқ Абдуллаевнинг ўзларидан сўрайсиз! — деди Аҳмаджон ака. — Ўртоқ Абдуллаев-ку, уй-жой қурилиш соҳасида бўлмасаям, ҳар ҳолда ер ўзлаштириш соҳасида оз-моз ёрдам беряпти. Облирстрой деган ташкилот бор. Бошлиғи Мамасоли Олимов. Ёпирай, бу одамнинг тепса тебранмаслигини айтинг! Уй-жой қурилишидан бошқа ҳамма иш — дала шийпони дейсизми, вертикал дренаж дейсизми, насос дейсизми, йўллар дейсизми, ҳаммасини шу трест қилиши керагу, ҳанузгача бир иш қилмаса-я! Айниқса шийпонларни айтинг! Эрта-индин жазирама кунлар бошланади. Далада ишлайдиган одамлар қаёққа боради? Дўппидай соя анқонинг уруғи бу саҳройи-жизғанакда қаёқдан бошпана топади?

Қўриқ ва бўз ерларни ўзлаштириш иши партия ва ҳукуматимиз эътиборида турган шу кеча-кундузда, ғурумсаройликлар ташаббусига бу қадар лоқайдлик билан қарашнинг туб сабаби нимада? Шунчаки, эътиборсизликни ё бунинг бошқа муҳим иқтисодий сабаблари борми? Балки бу ерда қилинадиган ишлар ўша ташкилотларнинг планларига кирмагандир?

Менинг бу саволимга Аччиқ кўлга биз билан бирга борган Поп район партия комитетининг биринчи секретари ўртоқ Абдимўмин Омонов жавоб берди:

— Йўқ, планларига кирган. Кирганда ҳам давлат плани сифатида кирган! Фақат, бу объектлар... уларнинг планидаги бошқа объектлардан қийинроқ. Бу ерда ишлаш қийинроқ. Ҳамма гап шунда!

— Абдумўмин ака тўғри айт-

— Абдирайим ака тўғри айтбарлари ишнинг осонроғини қидиряптилар.—Аҳмаджон ака ўтирган ўрнидан туриб кетди. — Бўлмаса... бу ишга обком ва облисполком раҳбарлари аралашди. Облкомхоз бошлиғи Мелихон Иброҳимова билан область алоқа бўлимининг бошлиғи ўртоқ Нурметовга неча бор тайинлашди. Улар ҳам неча бор ваъда беришди. Лекин шу бугунгача на пландаги маиший комбинат биносига битта ғишт қўйилди, на бир метр кабель ўтказилди. Мен айниқса облкомхоз бошлиғи Мелихон Иброҳимовадан хафаман. Аёл киши! Анави пайкалда дашт шамолидан юзларини ўраб, чанг-тўзондан оғиз-бурунларини боғлаб, кетмон ураётган қиз-жувонларга сал маййишса бўлмайдими? Ҳозир замон бошқа, ҳаёт бошқа. Ёшлар яхши кийиниб, яхши юргиси келади. Чиройли бўлгиси келади. Ҳаммому, биткомбинат жуда керак буларга!.. План тасдиқланганига бир ярим йил бўпти, лоақал битта ғишт қўйилмапти-я! Қойил!..

Аҳмаджон ака чаққон қадам ташлаб машина томон юрди. Лекин ҳовузга панжара ўрнатаётган йигитларнинг ёнидан ўтаётиб, бир лаҳза тўхтади, улар билан саломлашиб, ҳол-аҳвол сўрашди. Шу пайт юзлари офтоб ва шамолдан қорайиб кетган, новча, хушчақчақ йигит, ёнидаги дўстларига кўзини қисиб:

— Ўз ишларингиз қалай, раис ака? — деб сўради. Аҳмаджон ака кулди.

— Нимага шама қилаётганингни биламан, муғомбир! Тўйни бошлайвер! Кузда шу уйлардан танлаганингни оласан!

— Кузни қўйинг, қишгача битириб беришсаям майли, раис ака! — Битириб беришади! Улар бўлмаса, ўзим битириб бераман сенга!..

Раис бошқа ҳеч нарса демай, машина томон кетди. Лекин машинага чиқишдан олдин менга юзланиб:

— Буларнинг кўпчилиги армияда хизмат қилиб қайтган йигитлар, — Булар бошқа жойларда, ҳатто шаҳарларда қолиб ишлашлари мумкин эди. Лекин... бизга ишониб шу ерга келишди. Биз ҳам уларга яхши гаплар айтиб, катта ваъдалар берганмиз. Юракларида қўри бор азаматлар! Булар қилаётган ишларни кўрдингиз. Ғолиблар деса бўлади буларни!

Раис машинанинг орқа ўриндиғига жойлашганча жим қолди. Машина асфальт йўлда учиб борарди. Йўлнинг икки томонидаги сайхонликда, асрлар давомида инсон ҳукмига бўйсинмаган бу қайсар чўлдан «тортиб» олиб пахта экилган пайкалларда культивация қилаётган тракторлар, ғўзаларни ягана қилаётган қиз-жувонлар, жавлон ураётган йигитлар кўринарди.

Булар — ўша раис айтган ғолиблар, бу йил давлатга 2000 тонна пахта топшириш ҳақида сўз берган ва сўзининг устидан чиқишга ҳаракат қилаётган азаматлар эди.

Раис ҳамон индамас эди. Лекин мен унинг хаёлу ташвишларини, нималар ҳақида ўйлаётганини сезиб борардим.

Ҳаёт ҳамма вақт ҳам китобдаги гапларга тўғри келавермайди. Лекин менинг Ғурумсаройда кўрганларим китобларда ёзилгандан ҳам зиёд эди. Ғурумсарой ва Пунган қишлоқларида қад кўтарган уйлар, барпо қилинган сўлим боғлар, токзорлар ҳар қандай одамни ҳам ҳайратга солади. Бу ишларнинг ҳаммасида Аҳмаджон аканинг катта улуши бор, унинг ташаббуси билан, унинг раҳбарлигида бунёд бўлган. Бошқа одам шу ишларга кифоя қилиб, «бу ёғи тинч ўтирай», дейиши мумкин эди. Лекин ўз «жонининг роҳатини ўйлаш» Аҳмаджон акага ўхшаган раҳбарларга тамом ёт нарса. Шунинг учун ҳам В. И. Ленин номидаги колхоз правлениеси, Аҳмаджон ака раҳбарлигида чўлда бу катта ишга қўл урди, шунинг учун ҳам Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Республика ҳукумати бу ташаббусга юксак баҳо бериб уни қувватлади, халқ эса узоқни кўзлаб иш кўрадиган бу истеъдодли раиснинг номзодини СССР Олий Советининг депутатлигига кўрсатди...

Одил ЁҚУБОВ
Навбаҳор — Тошкент.

ЧЕТ ЭЛЛАРДА

КПСС ДЕЛЕГАЦИЯСИ АВСТРИЯДА

ВЕНА, 18 май. (ТАСС). КПСС Марказий Комитети секретари В. И. Долгих бошчилигидаги КПСС делегацияси Зальцбург шаҳрида бўлди.

Бу ерда делегация Зальцбург ўлкаси партия ташкилотининг раҳбарлари ва активлари билан самимий дўстона вазиятда учрашди. Ташкилотнинг раиси И. Водрацка, Австрия Коммунистик ёшлар ташкилоти ва коммунист студентлар союзининг раҳбарлари райондаги коммунистларнинг иши тўғрисида меҳмонларга сўзлаб беришди. Бу районда ишчилар синфининг миқдори анча кам бўлиб, «Туризм индустрияси» катта ўрин олмоқда. Оғир шароитларга қарамай, деди И. Водрацка, кейинги вақтларда кўп кишиларнинг онгида бурилиш рўй бермоқда. Коммунистлар партияси аъзоларининг сони ошиб бораётганлиги ана шу бурилишнинг натижаларидан биридир.

Суҳбатда Австрия Коммунистик партиясининг Зальцбург ташкилоти марксизм-ленинизм позицияларига ҳамиша қаттиқ амал қилиб келаётганлиги, Совет Иттифоқи билан дўстлик ғояларига содиқ бўлиб қолганлиги таъкидлаб ўтилди.

КПСС делегациясининг бошлиғи мамлакатимиз коммунистларининг австриялик ўртоқларига қардошлик саломини топширди ва совет меҳнаткашларининг коммунистик қурилишда эришган муваффақиятлари билан уларни таништирди.

СОВЕТ ПАРЛАМЕНТИ АЪЗОЛАРИ ШВЕЙЦАРИЯДА

ЖЕНЕВА, 17 май. (ТАСС мухбири). СССР Олий Совети Иттифоқ Совети Раиси А. П. Шитиков бошчилигидаги Олий Совет делегацияси расмий жавоб визити билан 15 майда Швейцарияга келган эди. Делегация мамлакатда меҳмон бўлиб турган ўзининг дастлабки икки кунини Швейцариядаги энг йирик шаҳар ҳамда энг муҳим илмий ва маданий марказлардан бири бўлган Цюрих шаҳри билан танишишга бағишлади.

Кантон ва Цюрих шаҳрининг маъмурлари совет парламенти аъзолари шарафига расмий қабул маросими ўтказдилар. Ана шу қабул маросими чоғида нутқлар сўзланди. Кантонал парламент раиси А. Гильген СССР парламент делегацияси келганлигидан Швейцария жамоатчилиги ғоят мамнун бўлганлигини билдирди. СССР парламент делегацияси расмий визит билан Швейцарияга биринчи марта келди.

А. П. Шитиков жавоб сўзида бир-бирларига парламент делегацияларини юбориб туриш Совет — Швейцария муносабатларини бундан буён ҳам қулай ривожлантириш йўлида қўйилган муҳим қадамдир, деб таъкидлади. Биз бу визитларни, деди у, Европа қитъасида эришилган кескинликни юмшатишни мустаҳкамлаш ишида, бутун дунёда тинчлик ва ҳамкорлик учун кураш ишида ҳар икки мамлакат парламент аъзоларининг куч-ғайратини бирлаштиришга интилиш, деб қараймиз.

Совет парламент аъзолари шаҳар бўйлаб сафар қилдилар, В. И. Ленин пойи қадами етган жойларни зиёрат қилдилар.

СССР Олий Совети делегацияси бугун эрталаб Швейцариянинг етакчи саноат ва маданий маркази бўлган Базелга жўнаб кетди.

СУРИЯ АРАБ РЕСПУБЛИКАСИ. Суратда: мамлакат пойтахти Дамашқ шаҳрида ўрнатилган Мустақиллик ҳайкали.

В. Егоров фотоси. (ТАСС).

ГФРНИНГ ЯНГИ ҲУКУМАТИ

БОНН. (ТАСС). Бу ерда бундестаг мажлисида федерал канцлер Г. Шмидт (Германия социал-демократик партияси), бошчилигидаги ГФР янги ҳукумати тузилганлиги эълон қилинди. Ҳукумат составига социал-демократик ва эркин демократик партияларнинг вакиллари кирди.

Бундестагда анча кўп овозга эга бўлган бу партиялар коалицион ҳамкорликни давом эттирмоқда. Бу ҳамкорликка 1969 йилда асос солинган эди.

Кеча кечқурун Г. Шмидтни ва унинг кабинети министрларини ГФР президенти Г. Хайнеман қабул қилди. Г. Хайнеман уларга ГФР ҳукумати составига тайинланганликлари тўғрисидаги ёрлиқларини топширди.

Янги кабинетда Германия социал-демократик партияси ўн битта министрлик лавозимига, эркин демократик партия эса тўрт лавозимга эга бўлади.

Эркин демократик партия раиси вазифасини ижро этувчи Г. Д. Геншер вице-канцлер ва ташқи ишлар министри лавозимини эгаллади.

Г. Лебер (Германия социал-демократик партияси) мудофаа министри, Г. Фридерихс (эркин демократик партия) хўжалик министри, Г. Апель (Германия социал-демократик партия) молия министри, В. Майхофер (эркин демократик партия) ички ишлар министри, Э. Эллер (Германия социал-демократик партия) иқтисодий ҳамкорлик масалалари билан шуғулланувчи министр қилиб тайинланди ва ҳоказо.

Бундестаг мажлисида министрлар қасамёд қилдилар.

Янги ҳукуматнинг биринчи мажлиси 20 майда ўтказилади, деб бу ерда эълон қилинди.

УРУШ ҲАРАКАТЛАРИ ТЎХТАТИЛДИ

ИСЛОМОБОД, 18 май. (ТАСС). Белужистон вилоятига юборилган армия қисмлари Покистон ҳукуматининг қарорига мувофиқ, барча уруш ҳаракатларини тўхтатдилар. Бу вилоятда 1973 йил бошидан буён армия билан қўзғолон қилган қабилалар ўртасида тўқнашиш давом этмоқда эди. Бош министр З. А. Бхутто шу йил апрель ойида қуйидагиларни айтди: ҳукумат Белужистон проблемаларини сиёсий музокаралар воситаси билан ҳал қилиш ниятидадир. Шу сабабли ҳукумат барча уруш ҳаракатларини тўхтатишга қарор берди.

Расмий баёнотда айтилишича, армия қисмлари ҳозирча бу вилоятда қоладилар ва «Белужистонни ривожлантиришда граждан маъмуриятига ёрдам берадилар».

НАРХ-НАВО ТЎХТОВСИЗ ЎСМОҚДА

Капиталистик дунё мамлакатларида нарх-навонинг ўсиши ва инфляциянинг кучайиши давом этмоқда. Булар биринчи навбатда меҳнаткашлар оммасининг харид қобилиятини жиддий қисқартиришга олиб келмоқда.

Германия Федератив Республикаси хўжалик министрлигининг эълон қилинган маълумотларига биноан, нарх-навонинг бир мунча тез ўсиши Японияда кузатилган. Шу йилнинг биринчи кварталида Японияда нарх-наво 25,8 процент ўсган. Шу вақт ичида Италияда нарх-наво 14,3 процент, Данияда 13,8 процент, Англияда 12,7 процент, Францияда 11,3 процент, ГФРда 7,4 процент ошган.

АҚШда озиқ-овқат маҳсулотларининг нархи тўхтовсиз ўсиб бормоқда. Нью-Йорк шаҳрининг харидорлар билан муносабат масалалари билан шуғулланувчи бошқармаси озиқ-овқат маҳсулотларининг нархи сўнгги бир йил ичида 16,3 процент кўтарилганлигини хабар қилди. Энг зарур маҳсулотларнинг нархи айниқса қимматлашди. Масалан, ёрма ва сут маҳсулотларининг нархи 34 ва 24,2 процент ошган, сабзавот ва хўл мева 29,6 процент қимматлашган. Шолининг баҳоси 100 процент ва картошканинг баҳоси 66,7 процент ошди.

Умуммеҳнат конфедерациясининг маълумотларига биноан, апрель ойида Францияда нарх-наво 1,1 процент ошган, 1973 йил апрель ойидан 1974 йил апрель ойигача ўтган бир йил мобайнида мамлакатда тирикчилик ўтказиш 15,5 процент қимматлашган.

(ТАСС).

ОСИЁ ВА АФРИКА МАМЛАКАТЛАРИ УЧИНЧИ ХАЛҚАРО КИНОФЕСТИВАЛИ

ТИНЧЛИК, СОЦИАЛ ТАРАҚҚИЁТ ВА ХАЛҚЛАР ОЗОДЛИГИ УЧУН

ҚИТЪАЛАР КЎЗГУСИ

Р. Ҳ. АБДУЛЛАЕВА,

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари, Осиё ва Африка мамлакатлари III Халқаро Тошкент кинофестивали ташкилот комитетининг раиси

Улкан сана — Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллик олтин тўйи арафасининг ҳар бир куни байрам руҳи билан ўтадиган бўлиб қолди. Ўтган ҳафтанинг аввалида республикамизда Совет адабиёти кунлари бошланиб, унинг тантаналари бутун бир ҳафта давомида пойтахтимиз Тошкент ва Аму соҳилларидан, Қарши чўлларидан, Фарғона водийсидан эшитилиб турди. Қардошлик қўшиқларининг жарангли садоси қулоғимиздан кетмай туриб, байрам — байрамга, тантана — тантанага уланади.

Эртага пойтахтимиздаги муҳташам Санъат саройида Осиё ва Африка мамлакатларининг III Халқаро кинофестивали тантанали суратда очилади.

Тинчлик ва дўстлик шаҳри деб ном қозонган Тошкентимиз халқлар тинчлиги ва бахт-саодати йўлида яқиндан ҳамкорлик қилишга интилаётган кўпгина мамлакатларнинг тараққийпарвар зиёлилари вакилларини учинчи бор катта шоду-ҳуррамлик билан кутиб олади. Қизил денгиз бўйларидан, улкан ва қадимий Нил соҳилларидан, афсонавий Ганг этакларидан ва Тинч океанидаги ороллардан — хуллас, икки буюк қитъанинг ҳамма жойларидан республикамиз пойтахтига кино санъати соҳиблари ташриф буюрадилар.

Икки улкан қитъа киносанъатининг арбоблари ўзлари шарқ машъали деб атаган Тошкент экранларида юксалиб бораётган маҳоратларини намойиш этиш, даврнинг актуал масалаларига у ёки бу даражада муносабатларини билдириш, совет кино мактабининг энг яхши намояндаларидан ўрганиш, ибрат олиш истаги ва умиди билан келмоқдалар. Делегациялар составида дунёга таниқли режиссёрлар, актёрлар, актрисалар, кино санъатининг муттасаддилари, кино танқидчи ва операторлар бор.

Осиё ва Африка кино санъатининг навбатдаги бу кўриги аллақачон традицияга айланиб қолган «Тинчлик, социал тараққиёт ва халқлар озодлиги учун» шиори остида ўтади. Тошкент кинофестивалининг бу шиори жаҳон кино санъати арбоблари орасида кенг қўллаб-қувватланишга сазовор бўлди. Фестиваль программасига кирган бадиий ва ҳужжатли фильмлар мана шу шиор моҳиятини очиб беради.

Кинофестивалга қатнашиш истагини билдирган мамлакатлар сони кўпчиликни ташкил қилади. Бундай кенг кўламлилик турли мамлакатлар ва қитъалар ўртасидаги ҳамжиҳатлик ва маданий алоқалар тинмай ўсаётганлигидан, кино санъати омма орасига тобора сингиб бораётганидан, мустамлакачилик зулмидан халос бўлган халқларнинг миллий маданиятини демократик асосларда ривожлантириш соҳасида эришилган муваффақиятлар мўл-кўллигидан, улар билан Совет Иттифоқи халқларининг дўстлик алоқалари метиндек мустаҳкамланиб бораётганлигидан далолат беради.

Фестивални образли қилиб кўзгу дейиш мумкин. Чунки бу кўзгуда Осиё ва Африка кино санъатида нималар бўлаётгани, яқиндагина қуллик занжирларини парчалаб озодликка эришган мамлакатлар кинематографиясининг ташкил топиши ва равнақи равшан акс этади. Фестивални яна катта ижодий мактаб ҳам дейиш мумкин. Негаки, бу мактабда ҳар бир кинематография ўзи эришган муваффақиятларни, эришишга интилаётган мақсадларни намойиш қила олади, унда ҳар бир киши ўзгаларнинг ютуқларини кўра олади, тажрибаларини ўрганади, бир-бирларининг энг яхши муваффақиятларидан ибрат ва намуна олади.

Киноанжуманда совринли ўрин йўқ. Бу ерда дунёнинг ҳамма кинематографчилари тенг қатнашиш ҳуқуқига эга бўлади. Чунки турли мамлакатларда кинонинг йўли ва тараққиёт суръатлари бир хил эмас. Тошкент экранларида Япония, Ҳиндистон, Миср Араб Республикаси каби йирик кинематография давлатлари билан бир қаторда яқиндагина мустақилликка эришган, куни кеча дастлабки картинасини суратга олишга муваффақ бўлган Танзания, Мали, Уганда, Того, Юқори Вольта, Фил суяги қирғоғи республикаси, Жазоир фильмлари ҳам намойиш этилади.

Кино анжуманга Латин Америкасидан бир қанча мамлакатлар меҳмон бўлиб келмоқдалар. Шунингдек, фестивалга Болгария, Венгрия, Германия Демократик Республикаси, Чехословакия, Польша, Руминия, Югославия каби социалистик тузум мамлакатлари, АҚШ, Англия, Италия ва Франция сингари капиталистик дунё мамлакатларининг вакиллари қатнашиш истагини изҳор этишган.

Киноанжуманда фақат Осиё ва Африка мамлакатлари ҳамда Ўрта Осиё, Закавказье республикалари, Россия федерацияси ва Қозоғистон кино санъаткорлари дийдор кўришиб, ижодий баҳслашиб, фикр алмашибгина қолмайди, балки Халқаро кино нашр федерацияси, халқаро кино ва телевидение совети, Бутуниттифоқ илмий кино бирлашмаси, Бутуниттифоқ кино ҳаваскорлар комитети, Халқаро кино архив федерацияси ҳамда Халқаро кино сценарийчилар иттифоқи, шу билан бирга БМТ, ЮНЕСКО сингари жаҳон миқёсидаги ташкилотлар ҳам бу фестивалга ўз вакилларини юборадилар. Бу эса, халқаро Тошкент кинофестивали моҳияти ва аҳамиятининг салмоғи нақадар улкан ва қимматли бўлганлигидан далолат беради.

Республикамиз кино мухлислари ўн кун мобайнида Бирлашган Араб Республикасининг «Тун ва панжара», Покистоннинг «Лойдан ясалган қўғирчоқ», Ҳиндистоннинг «Хотинимнинг хати», Мексиканинг «Ёлғиз одамнинг учрашувлари», Туркиянинг «Номус шарафи» каби бадиий ва ҳужжатли фильмларни томоша қиладилар.

Япониялик режиссёрлар Иман Тадасе, Ануси Такеда, кино танқидчи Уриу Тадао, ироқлик актёр ва кино танқидчи Али Фавзи Наджи, ҳиндистонлик актёр ва кинотанқидчи Анил Хавандар, Шри ланкалик актриса Нита Фернанда, бангладешлик актриса Зибана Чоудхури, сенегаллик Абубакар Самб, туркиялик Тукжай Ёзтурклар ўз асарларини ва ижро маҳоратларини намойиш этиш билан бирга кўп сонли кино ихлосмандларининг ҳузурида бўлиб, учрашув ва кечаларда иштирок этадилар.

Кинофестивалга қардош Арманистон кинематографчилари «Файзсиз дара», Қирғизистон кино санъатчилари «Бу ерга оққушлар учиб келади», тожикистонлик дўстлар «Тундаги юлдуз», РСФСРнинг Свердловск киностудияси ходимлари «Привалов миллионлари», Шарқий Сибирь киностудиячилари «Усть-Илм марралари» каби бадиий ва ҳужжатли фильмларни олиб келадилар.

Олдиндан шундай хулосага келиш мумкин: дўстларимизнинг тараққийпарвар кино санъати муваффақиятли ривожланиб, одамлар онгига тинчлик, озодлик ва инсонпарварликнинг буюк идеалларини сингдиради. Эртага очиладиган улкан кино анжуман эса шубҳасиз, Осиё ва Африка мамлакатлари ҳамкорлигини янада мустаҳкамлашга ва уларнинг ҳамжиҳатлигини кучайтиришга беқиёс ёрдам беради.

Биз қуёшли диёримизга ташриф буюраётган барча дўстларимизга «Хуш келибсиз», деймиз.

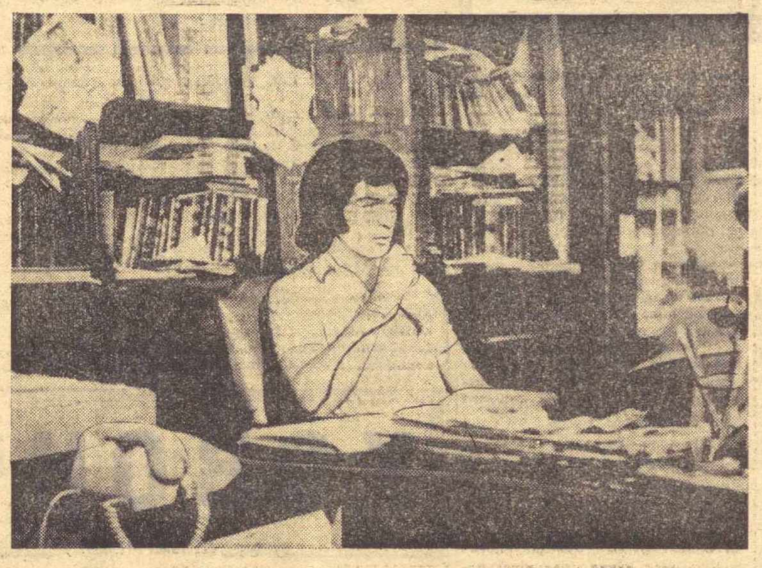

Кинофестивалга олиб келинган мазкур фильмлар пойтахтимиз кинотеатрларида намойиш этилади. Суратда: «Далага» (Вьетнам Демократик Республикаси), «Денгиздан қайтиш» (Япония), «Ёлғиз одамнинг учрашувлари» (Мексика) фильмларидан кадрлар.

«ЎЗБЕКИСТОН МАДАНИЯТИ» ТЎРТ ТИЛДА

Осиё ва Африка мамлакатлари Халқаро III Тошкент кинофестивали эртага ўз ишини бошлайди. Анъанага кўра, фестиваль кунлари «Ўзбекистон маданияти» газетаси тўрт тилда — ўзбек, рус, инглиз, француз тилларида чиқади. Газетанинг фестивалга бағишланган сонларини чиқариш учун редакцияга қўшимча ижодий кучлар—кўп тилларни билувчи таржимонлар, журналистлар, ёзувчилар, киношунос ва кинотанқидчи олимлар, рассомлар, ноширлар жалб қилинди. 19, 21, 24, 26, 28, 31 май кунлари газета ўзбек ва рус тилларида 19, 23, 29 май кунлари инглиз тилида, 19,24, 30 май кунлари француз тилида чиқарилади. Буни айтишдан мақсад шуки, русча, инглизча, французча нашрлар даврий нашрлар бўлганлиги учун уларни фақат газета киоскаларидангина олиш мумкин. Барча нашрлари безакли, айримлари рангли қилиб чиқарилади.

Газетанинг фестиваль сонларида бадиий асарлардан намуналар, фестиваль қатнашчилари ижоди ҳақида очерк ва лавҳалар, улар билан суҳбатлар, фестиваль таассуротлари, фестиваль фильмларига тақризлар, фильмлардан кадрлар, меҳмону мезбонларнинг фотосуратлари, фестивалнинг кундалик воқеалари босилади. Қардош Совет республикалари киноси, фестивалда меҳмон сифатида қатнашадиган социалистик мамлакатларнинг киносанъаткорларига доир материаллар ҳам газетадан муносиб ўрин олади. Тинчлик ва дўстлик шаҳри бўлмиш Тошкентда ўтажак кино анжуманда қатнашишни қувонч билан маълум қилган чет эллик кино санъаткорларнинг сони бугунгача 150 дан ошди. Кинофестиваль адресига дунёнинг турли бурчакларидан фестивалда қатнашиш истаги билдирилган мактублар кетма-кет келиб турибди. Демак, учинчи кинофестиваль янада кўнгилли, янада воқеаларга бой, янада қизиқарли бўлиши, мамлакатимиз маданий ҳаётида, қолаверса, жаҳон маданий ҳаётида йирик воқеалардан бири бўлиши шубҳасиздир. «Ўзбекистон маданияти»нинг фестиваль нашрларида киноанжуман имкони борича қамраб олинади. Зотан, маданий ҳаётдаги шу йирик воқеани газетхонларга тўлароқ етказиш, тарих саҳифасида қолдириш редакция коллективининг шарафли бурчидир. Аввалги кинофестиваллар даврида тўпланган тажриба ва малака бу сафар ҳам қўл келишига, ўн кунда газетанинг 13 сонини сифатли, мазмундор ва ўз вақтида чиқишига ёрдам беришга ишонамиз.

А. ИБРОҲИМОВ.

БИЗНИНГ ИНТЕРВЬЮ

СЎЗ—ИРОҚЛИК МЕҲМОНЛАРГА

КАН АЛ-АЗЗАВИЙ,
Ироқ Республикаси кинематографчилар делегациясининг бошлиғи

Энг аввало бизни Тошкентда ғоят илиқ кутиб олганлари учун чуқур дилдан ташаккур айтмоқчиман. Бу ерга биз қадам қўйган лаҳзанинг ўзидаёқ ўзимизни самимий, худди шу ўлканинг ўзидай очиқ чеҳра дўстлар даврасида ҳис этдик.

Осиё ва Африка мамлакатларининг Тошкентда ўтадиган Халқаро III кинофестивалига биз бешта ҳужжатли фильм олиб келдик. Уларда Ироқ Республикасининг социал-иқтисодий тараққиётида сўнгги йилларда юз бераётган воқеалар акс этган. Кинорежиссёр Муҳаммад Шукри Жамолнинг «Ироқнинг бугунги жамоли» ҳужжатли фильми шу жиҳатдан айниқса диққатга сазовордир. «Нефть-972» фильми эса Ироқ ўзининг бебаҳо бойлиги — нефтидан ўз манфаатлари йўлида фойдаланиш учун қандай актив кураш олиб бораётганлиги ҳақида ҳикоя қилади. Ироқнинг иқтисодий-техникавий тараққиётида Совет Иттифоқи бошчилигидаги социалистик мамлакатлар кўрсатаётган катта ёрдамлар биз учун айниқса қимматлидир. «Румелия» деб аталган учинчи ҳужжатли фильм национализация қилинган нефтни қайта ишлашда Совет Иттифоқи бизга кўрсатаётган катта амалий ёрдам тўғрисида сўзлайди. Қолган икки фильм ҳам бевосита бугунги кун ва ўтмиш манзараларини гавдалантиради.

Ироқ кино санъати жаҳон кинематографияси, айниқса совет киносининг илғор тажрибаларидан ибрат олган ҳолда ривожланиб, мамлакатимиз ижтимоий онги учун прогрессив аҳамиятга эга бўлган ғояларни илгари сурмоқда.

Видод САЛИМ,
кино актриса.

Араб шарқидаги дастлабки бадиий фильмни Миср ва Ироқ кинематографчилари ўзаро ҳамкорликда 1942 йилда яратишган. Лекин шунга қарамай, бизда бадиий кино яратиш анча суст ривожланган. Тўғрироғи, бадиий фильмлар яратиш бизда энди қадам босиб келяпти. Мен биринчи марта «Абу Лайло» («Лайлонинг отаси») номли фильмда роль ўйнаганман. Шундан сўнг мен қатнашган иккинчи фильм «Кўз япроқлари» деб аталади. Бу фильмларда мамлакатимиз ижтимоий-маънавий ҳаётига оид муҳим масалалар кўтарилган.

Лекин мен асосан театр артистиман. Менинг санъаткорлик ҳаётимда Станиславский, Мейерхольд каби совет саҳна усталарининг ижодий тажрибалари катта аҳамиятга эга бўлди. Совет театр ва кино санъати бизлар учун ҳамиша илҳомлантирувчи мактаб бўлиб қолади.

Ироқ театрларида жаҳон ва совет драматургияси, айниқса рус драматургияси асарларига муҳаббат кучли. Мен ўзим Бағдод театрида қўйилган Чеховнинг «Ваня амаки» пьесасидаги Марина ролини ижро этганман.

Тошкентда илк бор бўляпман.

Аҳмад ХАЛАФ,
ёзувчи ва киносценарист

Мен аввало ёзувчиман. Ироқ халқининг ҳозирги кунги ҳаёти, кураши, орзу ўйлари мен учун етакчи мавзу. Яқинда Бағдодда менинг тўққиз ҳикоям алоҳида китоб ҳолида нашр этилди. Улар кейинги тўрт йил мобайнида ёзилган. Шу ҳикояларнинг учтаси Исроил агрессиясига қарши араб халқлари олиб бораётган курашга бағишланган. Улар ватанпарварлик, гуманизм, урушга нафрат ғоялари билан суғорилган. Қолганлари ҳам Ироқнинг айни кунлардаги ижтимоий, сиёсий ҳаётига оид ҳикоялардир. Бизда совет адабиёти, айниқса рус классик адабиёти намояндалари ижоди кенг таржима қилинган. Мен Толстой, Достоевский, Гоголь, Чехов ижодини ниҳоятда севаман. Уларни қайта-қайта ўқийман. Реалистик тасвир принципларидан ўрганаман.

Тошкент кинофестивалида қатнашиш ғоят шарафли. Бу ерда жаҳон киносанъатининг ютуқлари билан танишамиз. Унинг ривожланишидаги муҳим тенденцияларни англаб олишимизга имконият туғилади. Бу эса шахсан мен учун энг муҳимидир.

ИЛК ҚАДАМЛАР

1960 йил Африка халқлари тарихида муҳим сана бўлиб қолади. Худди ўша йили асрлар мобайнида рўёбга чиқмай келган орзу, ҳосил бўлмаган мурод тантана қилди: бир йўла ўн етти мамлакат қуллик занжирларини улоқтириб ташлаб, мустақилликка, озодликка эришди.

Бу катта ғалаба кино санъатида ҳам мустақилликни таъминлади. Негаки, кино ишлаб чиқариш ҳам то озодлик қўлга киритилгунга қадар чет элликларнинг қўлида бўлиб келди. Улар ўзлари ёки шу ерлик халқларга бош бўлиб суратга олган картиналар фақат бир мақсадни — колониализм ва расизмни пропаганда қилди. Бу фильмларнинг авторлари африкаликларни одам сифатида кўришни хоҳламадилар. Африкаликлар ўзининг «ёввойи» ўтмишидан уяладиган одамлар тарзида кўрсатилди.

Африкада биринчилар қаторида мустақиллик нашъасини сурган Танзаниянинг ҳам ўз киночилари пайдо бўлди. Улар ҳам бошқа қитъадошлари каби ишни дастлаб ҳужжатли лентларни суратга олишдан бошладилар. Бу қалдирғоч ленталар озодликка эришилгандан сўнг мамлакатда нималар рўй бергани ҳақида ҳикоя қилди. Кинематограф дастлаб алоҳида кишиларнинг иши бўлиб келган бўлса, 1969 йилга келиб у давлат ишига айлантирилди, мазмуни информация ва тарбиянинг асосий қуроли деб белгилаб қўйилди.

Танзания кўп ўтмай туризм, мамлакат табиати, унинг саноати ва маданияти ҳақида ҳикоя қилувчи ўз кинохроникасига, ҳужжатли фильмларига эга бўлди. Мамлакат киночилари давр талаби нуқтаи-назаридан келиб чиқиб, мақсадларини халқ ўз қўллари билан нималарга эришиш мумкинлигини кўрсатишдан иборат деб билдилар.

Мали ҳам Танзания сингари кино оламига илк қадамлари билан эндигина кириб келаётган мамлакат. Унинг бор-йўғи беш оператори ва икки режиссёри бор. Режиссёр Сулаймон Сиссе Совет Иттифоқида таълим олган. Унинг врач — африкалик ҳақида ҳикоя қилувчи диплом картинаси «Аспирант» ҳам Москвада яратилган. Сулаймон Сиссенинг VIII Москва кинофестивалида намойиш қилинган «Бир ҳаётнинг беш куни» номли қисқа метражли фильмининг темаси тараққий этаётган мамлакатлар олдида турган кескин проблемалардан бири ёшларнинг ҳаёт қуриш масаласига бағишланган. Аммо фильмда энг қизиқарли нарса бола образи, унинг ҳаёт тарихи эмас, балки асл, ҳужжатли фон — Мали қишлоғи, унинг турмуши, урф-одатлари, кишиларидир. Режиссёр ўспириннинг қувончсиз тақдирини ҳикоя қилар экан, халқ ва мамлакатта озодликдан сўнгги туб бурилишларни кўрсатиб, унинг қадрига етишни уқтиради.

Сулаймон Сиссе ҳозир Малининг биринчи тўла метражли бадиий фильми устида ишламоқда. Картина икки социал тоифадан бўлганликлари учун ҳеч қачон бирга бўлолмайдиган икки ошиқ-маъшуқнинг тарихидир. Ёшларнинг ўз бахтлари учун кураши ва ғалабаси одамларнинг асрлар қаъридан чирмашиб келаётган хурофот устидан тантанаси рамзи бўлибгина қолмайди. Унинг синфий ва мустақиллик учун курашга ҳам катта дахли бор.

Сулаймон Сиссенинг ҳамкасби Жибрил Куйят ҳам Москва кинематография институтининг собиқ талабасидир.

Фил суяги қирғоғи республикасидан бўлган Дезире Экаренинг «Бадарға қилинган одам учун концерт» фильми 1968 йилга келиб, халқаро майдонда назарга тушди. Иш қидириб Ғарбий Европага бош олиб кетган африкаликларнинг аччиқ саргузаштларини ҳикоя қилувчи бу картина юксак профессионал савияда суратга олинган.

Дезире Экаренинг мазкур фильми шуниси билан қимматлики, картина жаҳон кино танқидчиларига Африкада ҳам юксак турдаги миллий киносанъат борлиги ва у муваффақиятли равнақ топаётганлигини тамомила исботлаб берди.

Бу муваффақиятдан сўнг кўп ўтмай мамлакатда иккинчи миллий тўла метражли фильм яратилди. Режиссёр Тимите Бассорининг «Пичоқ ушлаган аёл» деб номланган бу кино асарида фантастик сюжет рамкасида африкаликларнинг ғарб маданияти билан тўқнашувлари проблемалари кескин даражада қўйилган.

Фил суяги қирғоғи республикаси киносининг бу икки пионери изидан сўнг кино санъати оламига бир талай талантли ёш режиссёрлар кириб келди. Шулардан бири Нгада Гоан Мбала Уагадугуда бўлиб ўтган Бутун Африка кинофестивалида «Қандай янгиликлар бор?» фильми билан қатнашиб, катта ғалаба қучди. Асар шаҳарга кўчиб ўтган деҳқоннинг тақдири тарихидир. Фильм аниқ ритми ва бутун Африка киносига хос бўлган кескин юмори билан ажралиб туради. Ўтган йили худди шу анъанавий фестивалда қатнашган «Муаззиннинг чинқириғи» ва «Оила» фильмлари эса Фил суяги қирғоғи республикасида «еттинчи санъат» гуркираб равнақ топаётганини, мустаҳкамланаётганини яна бир бор тасдиқлади.

Этьен Водионнинг «Муаззиннинг чинқириғи» картинасида болалар жинояти проблемалари кўтарилган. Анри Дюпаркнинг «Оила»сида қишлоқдан шаҳарга кўчиш комедия формасида муҳокама этилади.

Африканинг бу уч кичик мамлакати кино санъати оламига эндигина илк қадамлар билан кириб келяпти. Бу илк қадамлар уларнинг умидли истиқболидан далолат бериб турибди.

Ю. БЕРДИЕВ.

БАХТИЁР АВЛОД

БУГУН В. И. ЛЕНИН НОМИДАГИ БУТУНИТТИФОҚ ПИОНЕРЛАР ТАШКИЛОТИ ТУҒИЛГАН КУН

Бугун В. И. Ленин номидаги Бутуниттифоқ пионерлар ташкилоти тузилганига 52 йил тўлади. Бу қутлуғ ва шонли сана пионерлар, комсомол ва мактаб ҳаётида, барча совет кишилари ҳаётида жуда катта воқеа ҳисобланади. Пионерлар ташкилоти партия ва комсомолнинг чексиз ғамхўрлиги ва раҳбарлиги остида ёш авлодни ҳар томонлама камол топишида фаол иштирок этмоқда.

Ёш ленинчилар жонажон она-Ватанни жон-дилдан севиш, Лениндек ўқиш ва яшаш, қардош социалистик мамлакатлардаги тенгқурлари билан дўстлик алоқаларини мустаҳкамлаш билан Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ишига ҳамиша содиқ эканликларини намойиш этяптилар.

Комсомол ва пионерлар ташкилотлари доҳий В. И. Лениннинг коммунизм қуришни ўрганинг, деган васиятини амалга ошириш йўлида катта ташаббускорлик ва ташкилотчилик ишларини олиб боряпти. Ёш авлодни коммунистик руҳда тарбиялаш ва унга билим беришни янада яхшилашда, пионер ва ўқувчилар билан ишлашга кенг жамоатчиликни жалб этишда партия ташкилотлари амалий ёрдам кўрсатмоқда.

Бахтли болалик ҳақида Коммунистик партия ва Совет давлати ғамхўрлигини КПСС Марказий Комитетининг «Пионерлар ва мактаб ўқувчиларининг дам олишини ташкил этишни янада яхшилаш тадбирлари тўғрисида»ги қароридан ҳам кўрса бўлади. Қарорда болаларнинг дам олиши ва даволанишини ташкил этиш учун моддий базани кенгайтириш ва мустаҳкамлаш, шаҳар ташқарисидаги ва шаҳарлардаги пионер лагерлари шохобчаларини кўпайтириш, истиқомат жойларидаги ишни янада яхшилаш чоралари алоҳида таъкидлаб ўтилган.

Икки миллионли республикамиз пионерларининг 71223 отряди номидан келган 730 дан зиёд делегат бугун Тошкентдаги В. И. Ленин номли Қизил майдонда ўзларининг катта акалари — комсомолга съезд наказини қандай бажарганликлари, ВЛКСМ XVII съездини ҳар бир отряд ва ҳар бир дружина ўқишда, меҳнатда, спортда қандай зафарлар билан кутиб олганликлари ҳақида рапорт берадилар.

Чиндан ҳам ёш ленинчилар она-Ватанимиз, Коммунистик партия ва совет халқи ҳаётида юз берган энг муҳим воқеаларни муносиб кутиб олиш мақсадида янгидан-янги ватанпарварлик ташаббуслари билан чиқмоқдалар.

Бир неча йилдан буён муваффақиятли давом этиб келаётган «Билимлар оламига саёҳат» маршрутининг ҳаракат доираси кенгайиб, ўз сафида кўплаб ўқувчиларни жипслаштириб боряпти. Республикамиз пионер отрядлари шу маршрут бўйлаб одим ташлаб, қизиқарли ишларни амалга оширмоқдалар. Мактабларда ёш математиклар, кимёгарлар, тарихчилар, географлар олимпиадалари, болалар техника ижодкорлиги кўриклари, китобхонлар конкурслари ва бошқа ўзаро бахс-мунозарали кечалар ўтказилиб турибди. Фақат ўтган йилнинг ўзида олимпиадаларда 15 минг ўқувчи иштирок этди.

Республикамиз пионер ва ўқувчилари жаҳонда тинчликни сақлаш ишига ҳисса қўшиш учун интернационал ва дўстлик клублари ташкил этдилар. Турли мамлакат болалари билан хат орқали алоқа қилиб турадилар. Ҳозир Ўзбекистонда 6800 дан зиёд дўстлик ва интернационал клублар ишлаб турибди.

Шу йил август ойида октябрятлар группасининг ташкил топганига 50 йил тўлади. Октябрятлар ҳар доим ўзининг акаси — пионердан ўрнак олиб келган. Комсомол пионерга октябрятларга оталиқ қилишдек масъулиятли вазифани ишониб топшириб қўйган. Бу ишонч аъло даражада бажарилмоқда. Пионер дружиналарида «Юлдузча», «Буратино», «Ҳамма нарсани билгим келади», «Кичкинтой» каби клублар ташкил этилган. Пионерлар октябрятлар ҳақида ғамхўрлик қилиб, улар учун кутубхоналар барпо этмоқдалар, дарсликлар тўпламоқдалар.

Болаларнинг энг севимли ўйини — «Зарница»да 651500 дан зиёд пионер қатнашяпти. Тошкент шаҳридаги 161, Чирчиқдаги 24, Самарқанддаги 41, Қаршидаги 9-мактабларнинг ёш армиячилари Бутуниттифоқ «Зарница» финал ўйинида катта ютуқларни қўлга киритдилар.

«Совет Иттифоқи Коммунистик партияси иши учун курашга бўл тайёр!» деган жанговар шиор Бутуниттифоқ пионерлар ташкилотининг доимий мақсади, ҳаёт ва фаолиятининг юксак моҳияти бўлиб қолади. Пионер ва ўқувчиларни тарбиялаш коммунистлар ва комсомоллар, умуман, ҳар бир совет кишисининг гражданлик бурчи ва фахрли вазифасидир.

И. ЮСУПОВА,
Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг секретари.

АХБОРОТ: ЯНГИЛИКЛАР, ХАБАРЛАР

«ҲОСИЛ ВИТАМИНИ»

Навоий химия комбинатидан ҳар куни «ҳосил витамини» — минерал ўғитлар ортилган юк поезди республикамиз колхоз, совхозлари томон йўлга чиқади. Навқирон шаҳар химиклари мамлакатга 5 миллион тонна «оқ олтин» ҳадя этишга енг шимарган ўзбек деҳқонлари учун минерал ўғитнинг янги хили — «аммиак суви» ишлаб чиқаришни ҳам ўзлаштиришди. Аммиак цехининг А. Олимов, Ю. Эшонқулов, Г. Леонова, В. Изотов сингари пешқадам ишчилари янги «ҳосил витамини»ни кўплаб ишлаб чиқаришда бошқаларга ибрат бўлмоқдалар.

ЯНГИ КАНАЛ

Қадимий воҳада яна бир янги иншоот—Тўдакўл — Амударё канали ишга туширилди. Натижада 188 минг гектар ернинг мелиоратив ҳолати яхшиланади.

70 километр узунликдаги янги канални «Бухараирстрой» трести бунёдкорлари муддатидан бир ярим йил илгари битказдилар. Улар 18 миллион куб метр тупроқ, 6,5 миллион куб метр темир-бетон ишларини бажардилар. Канал Қоракўл, Олот, Свердлов, Ромитан районлари хўжаликларида ер ости сувларини қочиришга имкон беради.

УЙ-ЖОЙЛАР КЎПАЯДИ

Бухородаги йирик панелли уйсозлик комбинатида ҳар ўн кунда битта уй қуриш мумкин бўлган технология жараёни ишга солинди. Комбинат меҳнатчилари йилнинг биринчи кварталида 10 минг квадрат метр ҳажмда уй-жой бинолари қуриб, топшириқни 122 фоиз адо этган бўлсалар, иккинчи кварталда янада юқори маррани эгаллаш учун курашмоқдалар.

Корхонанинг Г. Жерков бошлиқ монтажчилар, Х. Абкелемов раҳбарлигидаги бетончилар, М. Исмоилов бошлиқ пардозловчилар бригадалари Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллиги шарафига меҳнат вахтасида туриб ишлаб, янги технологик усулни кенг қўллаш билан уй-жой қурилишини тобора тезлаштирмоқдалар.

Т. НАЗИРОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

АХБОРОТ: ЯНГИЛИКЛАР, ХАБАРЛАР

Мамлакатимизда, жумладан серқуёш республикамизда ҳам ёш авлод учун ҳамма нарса муҳайё этилган. Суратда: Қашқадарё область Шаҳрисабз районидаги Ленин номли колхознинг Юрий Гагарин номидаги мактаб пионерлари.

А. Тўраев фотоси.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС ТАЪЛИМ МИНИСТРЛИГИ
АБУ РАЙҲОН БЕРУНИЙ НОМИДАГИ ТОШКЕНТ ПОЛИТЕХНИКА ИНСТИТУТИ
1974 йил учун қуйидаги мутахассисликлар бўйича

АСПИРАНТУРАГА ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

ИШЛАБ ЧИҚАРИШДАН АЖРАЛГАН ҲОЛДА ЎҚИШ УЧУН: назарий механика, материаллар қаршилиги ва қурилиш механикаси; экспериментал физика; қаттиқ жисм физикаси; ярим ўтказгичлар ва диэлектриклар физикаси, амалий геометрия ва инженерлик графикаси, машинашунослик ва машина деталлари, машиналарнинг ишдан чиқиши ва ишқаланиши, машина қурилиши, материалларни қирқиб ишлаш, гидравлик машиналар ва совутиш аппаратлари ҳамда криоген техникаси, қишлоқ хўжалик машиналари, учиш аппаратларини лойиҳалаш ва конструкциялаш, учиш аппаратларини ишлаб чиқариш, электр машиналари, ярим ўтказгич ва микроэлектрон асбоблар ва уларни ишлаб чиқариш технологияси, бошқариш ва регулировка қилишнинг техник воситалари ва элементлари, автоматик бошқариш ва регулировка қилиш, электр станциялари, ёғ технологияси, теплотехниканинг назарий асослари, электротехниканинг назарий асослари, маркшейдерия ишлари, кўмир-руда конларини эксплуатация қилиш ва очиқ ишлаш, пайвандлаш ишлаб чиқариши ускуналари технологияси, металлшунослик ва металларни термик ишлаш, оғир органик синтез технологияси, химиявий технология аппаратлари ва жараёнлари, металл бўлмаган қийин қуйиладиган силикатлар технологияси, қурилиш конструкцияси асослари (темир-бетон конструкцияси), ер ости иншоотлари пойдеворлари, химия машинасозлиги қурилиши, сув таъминати ва канализация, қурилиш материаллари ва буюмлар, гидротехник иншоотлари, қурилиш ишлаб чиқариши технологияси, граждан, саноат ва қишлоқ хўжалиги қурилиши, шаҳарлар қурилиши, ландшафт архитектурасининг район планировкаси ва қишлоқ хўжалик аҳолиси яшайдиган жойлар планировкаси;

ИШЛАБ ЧИҚАРИШДАН АЖРАЛМАГАН ҲОЛДА ЎҚИШ УЧУН: эҳтимоллик назарияси ва математик статистика, назарий механика, машина механизмлари ва автоматик линиялар назарияси, материаллар қаршилиги ва қурилиш механикаси, қаттиқ жисм физикаси, магнит майдони физикаси, ярим ўтказгичлар ва диэлектриклар физикаси, молекуляр физика, атом ядроси ва космос нурлари физикаси, музшунослик ва тупроқшуносликнинг инженерлик геологияси, петрография, литология ва минералогия, металлогения, фойдали қазилма жойларини разведка қилиш ва излашнинг геофизик методлари, рудасиз жойни разведка қилиш ва излаш геологияси, машинасозлик ва машина деталлари, машиналарнинг ишдан чиқиши ва ишқаланиши, машина қурилишида автоматика, материалларни қирқиб ишлаш, иссиқлик двигателлари, гидравлик машиналар ва совутиш аппаратлари ҳамда криоген техника, қишлоқ хўжалик машиналари, учиш аппаратларини лойиҳалаш ва конструкциялаш, учиш аппаратлари ва двигателлар ишлаб чиқариш технологияси, электр машиналари, ярим ўтказгич ва микроэлектрон асбоблар ҳамда уларни ишлаб чиқариш технологияси, автоматик регулировка қилиш ва бошқариш назарияси, регулировка қилиш ва бошқаришнинг техник воситалари ва элементлари автоматик бошқариш ва регулировка қилиш, умумий энергетика, электр станциялари, саноат теплоэнергетикаси, электр системалари ва уларни бошқариш, электротехниканинг назарий асослари, маркшейдерия ишлари, кўмир-руда конлари эксплуатацияси ва уларни очиқ ишлаш, фойдали қазилмаларни бойитиш, ноорганик моддалар технологияси, пластмассаларни қайта ишлаш технологияси, химиявий технология аппаратлари ва жараёнлари, қурилиш конструкциялари, асослар, пойдеворлар, ер ости иншоотлари, қурилиш материаллари ва буюмлари, гидротехника иншоотлари, иқтисод, халқ хўжалиги тармоқлари бўйича халқ хўжалигини планлаштириш ва ташкил қилиш, архитектура.

Аспирантурага кириш ҳақида институт ректори номига ёзилган аризага қуйидаги ҳужжатлар қўшиб топширилади: кадрлар ҳисоби бўйича шахсий варақа, икки дона 4х6 см. ва икки дона 3х4 см. катталикдаги фотосуратлар, таржимаи ҳоли, характеристика (сўнгги иш жойидан), олий ўқув юртини тугатганлиги тўғрисидаги диплом ва зачет дафтарчасидан кўчирма (дипломга илова), натариус тасдиқлаган меҳнат дафтарчасидан нусха, аспирантурада ўқиши мумкинлиги кўрсатилган соғлиги тўғрисидаги справка, иш жойидан справка, эълон қилинган илмий ишлари, ихтиролари, тажрибалари, конструкторлик ишлари ҳақида маълумотлар ва улар тўғрисидаги билдирилган фикрлар.

Эълон қилинган илмий ишлари бўлмаганлар илмий доклад (мутахассислик бўйича реферат) **топширадилар.**

Аспирантурага кириш учун имтиҳонларга қўйилганларга имтиҳонларни топшириш ва уларга тайёрланиш учун иш жойидан меҳнат ҳақи сақланган ҳолда 30 календарь куни отпуска берилади.

Аспирантурага кирувчилар олий ўқув юрти программаси ҳажмида қуйидаги кириш имтиҳонларини топширадилар: махсус предмет бўйича, КПСС тарихи, чет тили (инглиз, немис, француз).

АРИЗАЛАР — 15 СЕНТЯБРГАЧА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Кириш имтиҳонлари 20 июнгача ва 15 сентябрдан 1 ноябргача ўтказилади.

Справкалар учун адрес: Тошкент шаҳар, Навоий кўчаси, 13-уй, 49-хона. Телефонлар 44-65-21; 44-65-41.

Янги китоблар

«Ўзбекистон» нашриёти қуйидаги китоблар ва брошюраларни босмадан чиқарди.

Авторлар коллективи: ИЛМИЙ КОММУНИЗМ БОШЛАНҒИЧ КУРСИ. Марксизм-ленинизм асослари мактабларининг тингловчилари учун. Иккинчи нашри, 447 бет, тиражи 50.000, баҳоси 67 тийин.

Авторлар коллективи: ИҚТИСОДИЙ БИЛИМ АСОСЛАРИ. Ишчилар учун, 326 бет, тиражи 30.000, баҳоси 55 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАСИНИНГ СУД ТУЗИЛИШИ ҚОНУНИ. (1973 йил 1 июлгача бўлган ўзгариш ва қўшимчалар билан). 146 бет, тиражи 8000, баҳоси 31 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАСИ ВА ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИГА. 84 бет, тиражи 20.000, баҳоси 8 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН ХАЛҚАРО МАЙДОНДА. 47 бет, тиражи 20.000, баҳоси 4 тийин.

ҲАММА НАРСА ИНСОН УЧУН, ИНСОННИНГ БАХТ-САОДАТИ УЧУН. 63 бет, тиражи 20.000, баҳоси 6 тийин.

Х. Холматов, Р. Собиров. БЕРУНИЙ ДОРИВОР ЎСИМЛИКЛАР ҲАҚИДА. 30 бет, тиражи 14.562, баҳоси 6 тийин.

Ғ. Маҳкамов. ТЎҒРИ ОВҚАТЛАНИШ — САЛОМАТЛИК ГАРОВИ, 40 бет, тиражи 14.648, баҳоси 6 тийин.

ҲОВОНЧА

(ИНТЕРМЕДИЯ)

(Иғвогар ўз хонасида ёзган хатни буклаб, конвертга солиб устига адрес ёзмоқда).

ИҒВОГАР (ўзича). Эҳ, менинг чап қўлгинам. Яша! Мен иғво тўқишда чарчамасам, сен битишдан чарчамайсан. Мана ҳозир почтамни ҳам сарсон-саргардонлик кўчасига отиб юбординг. Нима қилай? Биров-бировга яхшилик қилиб, яхшиликдан завқланади. Мен эса... ҳа... ҳа... ҳа... **(Хатни чўнтагига солиб эшикдан чиқатуриб, эшик тагида ётган газета ва журнални олади. Газетани кузатиб...).** Манави сарлавҳани бачканалигини қаранг... «Яхши хислат, гўзал фазилат» эмиш! **(Газетанинг бошқа бетини кўздан кечиради).** Ие, **(кулади)** ўлибди-ку! Бу бошқа гап, обба азаматей, хўш, уни ўзи ким экан? Э, менга барибир эмасми, ўлибди бўпти-да! **(яна газетани кузатади. Ранги ўзгаради).** Москвич ютди. 30 тийинлик лотореяга-я! Вой, номардей, келиб-келиб магазинчи ютар эканми? Ютиб бўпсан, мана фамилиянг ҳам бор экан. Дўкон номерингни билиб олсам бўлгани, кейин машинани тушингда кўрасан!!! **(Шу пайт эшик тақиллайди).** Эшик очиқ, марҳамат!

КИШИ. Ассалому алайкум!

ИҒВОГАР. Ваалайкум ассалом! Хўш, келсинлар, келсинлар.

КИШИ. Айбга буюрмайсиз...

ИҒВОГАР. Бемалол, бемалол гапираверинг.

КИШИ. Маҳаллангизда Ражаббек деган одам турар эканлар

ИҒВОГАР. Турадилар, икки қизи, бир ўғли бор. Хотини овуш дўконида ишлайди. Ўзи тандирчи. Ҳали ҳам тандир қилиб сотади.

КИШИ. Катта қизи докторхонада ишлар экан, Ҳафизахон.

ИҒВОГАР. Ишлайди, ишлайди, Ҳафиза, хўш!

КИШИ. Шуни келин қилсак деган умидимиз бор эди. Отасининг хулқи қанақа? Онасининг хулқи қанақа? Қизининг юриш-туриши, хулқи-атвори қанақа эканлигини қўни-қўшнилардан суриштириб билайин деб маҳаллангизда ўралашиб юрибман.

ИҒВОГАР. Хўш, Ҳафизахонни келин қилмоқчимисиз? Ўзи ёмон эмас, жуда мулойим, хушфеъл, доим кулиб туради, чиройли. Аммо лекин бировга айтмасангиз.

КИШИ. Айтаверинг, биродар, шу ердаги гап шу ерда қолади.

ИҒВОГАР. Айтсам яна бўлмаса, айтмасам, атайлаб келибсиз, яна бўлмаса...

КИШИ. Бор гапни айтаверинг, биродар, бу умр савдоси. Ахир биз уни келин қилмоқчимиз.

ИҒВОГАР. Шунақами, яхши, жуда яхши, яхши-ю, лекин...

КИШИ. Биродар, битта ўғлим... нима гап бўлса тўғрисини айтаверинг.

ИҒВОГАР **(шивирлаб).** Энди... Мен сизга гапнинг очиғини айтсам, онасининг характери унча эмас, гоҳо-гоҳо эрини тутиб олиб урадиган одати бор, лекин у ҳаммавақт эмас, ким билади дейсиз, хотинларнинг гапига қараганда сал эси пастроқ дейишади.

КИШИ. Эси пастроқ дейсизми?

ИҒВОГАР. Ҳа. Қиз ҳам онасига тортганми, нима бало. Гоҳ қарасангиз тошни ёргудай бўлиб зумзайиб юради. Билишимча, онасидаги феъли қизига ҳам ўтган.

КИШИ. Қизига ҳам ўтган?!

ИҒВОГАР. Ҳа, тунов куни бағ-буғ бўлиб қолди. Нима гап экан деб болахонага чиқиб қарасам, сиз келин қилмоқчи бўлган қиз дадасини бўғиб олиб...

КИШИ. Бўлди, бўлди...

ИҒВОГАР. Яна куни кеча денг...

КИШИ. Етарлик, раҳмат, бизга тўғри келмас экан.

ИҒВОГАР. Бу гап мендан чиққани...

КИШИ. Йўқ, йўқ... хотиржам бўлинг... хайр...

ИҒВОГАР. Менга қаранг, балки кейинчалик тузалиб кетар, ўзи қурмағур жуда келишган қиз. Соддалигим қурсин бор гапни айтиб сизни...

КИШИ. Минг раҳмат сизга. Яхшиям сизга йўлиқдим. Хайр, омон бўлинг.

ИҒВОГАР. Хайр... хи-хи-хи...

(Киши кетади).

ИҒВОГАР. Мана буни гап деса бўлади. Ўзим омон бўлай. Шу маҳаллага кўчиб келганимга 3 йил бўлди... **(Хотини киради).**

— Келдингми, хотин!

ХОТИН. Ҳалиги уйимиздан чиққан киши ким экан? Нимага келибдилар?

ИҒВОГАР. Кимлигини ким билади дейсан? Қўшнимиз Ҳафизани келин қилмоқчи экан. Отини атамайдиган қилиб юбордим.

ХОТИН. Вой ўлай, ёмонладингизми?!

ИҒВОГАР. Ҳа... мен яхши дермидим!

ХОТИН. Чакки қилибсиз, эр. Ахир сиз шамоллаб қолганингизда кечалари чиқиб укол қилган эди-ку!

ИҒВОГАР. Укол қилган бўлса, ўзининг иши. Ҳар кимнинг ўз вазифаси бор.

ХОТИН. Вазифангиз қурсин. Шундоқ покиза қизни бахтига тўғаноқ бўлишдан сизга нима наф, Маҳаллада бош кўтариб юролмасам...

ИҒВОГАР, Бо-бор қўлимни қичитма. **(Хотини кўзига ёш олиб, ичкари уй томон кетади).** Кейинги пайтда хотинни ҳам тили чиқиб қолди, ҳм... уни устидан ҳам ёзамизми, чап қўлгинам! Нега безовтасан...

(Девордаги соат занг чалади. У деворга қараб бақрайиб қолади. У ербу ерда ёзув ўқийди).

ИҒВОГАР. Буни деворга ким ёзибди? «Ўзи иғвогар», «туҳматчи», «ичи қоп-қора», «ўйлаган ўйи ёмонлик» **(чақиради).** Хотин, хотин, ҳо хотин.

ХОТИН **(овоз).** Лаббай!

ИҒВОГАР. Деворга мана бу беъмани гапларни ким ёзди!

ХОТИН. Қайдам... кечаси ўзингиз деворга ёпишиб бир нима ёзаётган эдингиз?

ИҒВОГАР. Ўзим?! Ие... Ўзимнинг чап қўлгинамнинг хати-ку! Нега титраб турибсан десам... Мен ухлаган пайтда ишни ўхшатиб қўйган экансан-да! Сезмади девдингми?! Хотин! Ҳованчани олиб чиқ! Янчиб ташлайман! **(Қўли титраб туради).** Титрама... титрама!..

Ж. АСОМИДДИНОВ.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

ТОЖИК ВА ЎЗБЕК ДАВЛАТ ФИЛАРМОНИЯЛАРИ
25, 26 майда

ЛЕНИНОБОД

27 майда

КОНИБОДОМ

28 майда

ИСФАРА

шаҳарлари стадионларида

КЕЧ СОАТ 6 ДА
ЎЗБЕКИСТОН ССР ВА ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ, ТОЖИКИСТОН ССР ВА ТОЖИКИСТОН КОМПАРТИЯСИНИНГ 50 ЙИЛЛИК ЮБИЛЕЙИГА БАҒИШЛАНГАН

САНЪАТ БАЙРАМИ ЎТКАЗАДИ

ҚАТНАШАДИЛАР:
СССР халқ артисти
ҲАНИФА МАВЛОНОВА
Тожикистон ССР халқ артисти
Шоиста МУЛЛАЖОНОВА
Ўзбекистон ССР халқ артисти
Муҳаммаджон МИРЗАЕВ
Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар:
Олмахон ҲАЙИТОВА ва Муҳаббат ШАМАЕВА;
Тожикистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар:
Гавҳар МИРЖУМАЕВА, Зафар НИЗОМОВ, Жўрабек МУРОДОВ;
Шунқор ОДИНОБЕКОВ раҳбарлигидаги
ТОҒЛИ ХАЛҚ ҲОФИЗЛАРИ
Солистлар: Фаҳриддин УМАРОВ, Гулчеҳра ИСМОИЛОВА, Илёс МАЛЛАЕВ, Дадахон ҲАСАНОВ, Нигина РАУФОВА, Мастона ЭРГАШЕВА;
Сатира ва юмор
Устоқадам МАШРАПОВ ва Мастобек ПАЛЛАЕВ
(усто ва масто)
Телеминиатюрачи Ҳасан ЙЎЛДОШЕВ;
Бутуниттифоқ «Октябрь 40 йиллиги» фестивали ва Бутуниттифоқ бадиий коллективлар кўригининг лауреати
«ШОДЛИК» АШУЛА ВА РАҚС АНСАМБЛИ
Ансамблнинг бадиий раҳбари — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Ҳаким НИШОНОВ;
ТОЖИКИСТОН ХОТИН-ҚИЗЛАР ХОРЕОГРАФИК РУБОБЧИЛАР АНСАМБЛИ
Ансамблнинг раҳбари — бастакор Насимжон ПУЛАТОВ.
Программани олиб борадилар: Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Ғулом ТОЖИАЪЛОЕВ ва Эма БОБОДУСТОВА.
Билетлар сотилмоқда.
КОЛЛЕКТИВ БУЛИБ КУРИШ УЧУН ЗАЯВКАЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 9.15 — ТОШКЕНТ. 9.20 — Янгиликлар. 9.30 — Телефильм. 9.50 — **Владимир Ильич Ленин номли пионер ташкилоти туғилган кунга бағишланган кўрсатув.** 11.00 — МОСКВА. 11.05 — Янгиликлар. 11.10 — Будильник. 11.40 — Теleочерк. 11.55 — «Голубой огонёк» саҳифаларида. 12.40 — Мультфильм. 13.00 — Совет Иттифоқига хизмат қиламан. 14.00 — Қишлоқ янгиликлари. 15.00 — Концерт. 15.30 — **Футбол: ФРАНЦИЯ — АРГЕНТИНА терма командаларининг учрашуви.** 17.00 — ТОШКЕНТ. 17.05 — Болалар учун кинопрограмма. 17.35 — Концерт. 18.15 — «Ахборот». 18.30 — Халқаро панорама (Москва). 19.00 — Эртага Тошкентда Осиё ва Африка мамлакатларининг III халқаро кинофестивали очилади. 19.50 — **Телеминиатюралар.** 20.30 — «Ахборот». 20.50 — Дала ишлари кундалиги. 21.00 — «Зеҳн» (Тошкент—Фарғона). 22.00 — «Вақт». 22.30 — «Зеҳн» турнирининг давоми. ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 10.00 — ТОШКЕНТ. Ўқув кўрсатуви. 17.00 — МОСКВА. **Киносаёҳатчилар клуби.** 18.00 — Мусиқа жавони. 18.30 — Киноэкран янгиликлари (Тошкент). 19.00 — **Очилган қўриқ** (бадиий фильм 1-серияси). 20.45 — Концерт. 23.45 — Спорт программаси. УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 18.00 — ФРУНЗЕ КЎРСАТУВЛАРИ.

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 19/V да **Олтин девор.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 19/V да **Олифта,** 20/V да **Замонали ва Омонали.**

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Қизил бодрезак — «ЎЗБЕКИСТОН», САНЪАТ САРОЙИ, «ЧАЙКА», «СПУТНИК», «МОСКВА», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» ҲАМЗА номли, «ВОСТОК», «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун), «ДРУЖБА» (тоқ соатларда).

Қайнона — «ДРУЖБА» (жуфт соатларда).

Иван Васильевич касбини ўзгартиради — Ғ. ҒУЛОМ номли (кундуз ва кечқурун).

ЁЗГИ БИНОДА

Қизил бодрезак — «ФЕСТИВАЛЬ».

Шодлик ва жасорат билан — «ХИВА».

ОЛТИАРИҚ ПАХТА ФАБРИКАСИ
ҲАММА ҚУРИЛИШ ТАШКИЛОТЛАРИ, КОЛХОЗЛАР, СОВХОЗЛАР ВА КОРХОНАЛАРГА

ЧЕКЛАНМАГАН МИҚДОРДА ОҲАК ВА АЛЕБАСТР
СОТАДИ

1 ТОННА ОҲАК НАРХИ — 20 сўм 40 тийин.

1 ТОННА АЛЕБАСТР НАРХИ — 20 сўм.

Оҳак ва алебастр лимитли чеклар ва пул ўтказиш йўли билан сотилади.

Мурожаат учун адрес: Фарғона область, Олтиариқ райони, К. Маркс кўчаси, 76-уй, Телефон 25-58.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ
Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.
БИЗНИНГ АДРЕС: 700.029, ГСП, Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 26 * ТЕЛЕФОНЛАР
Эълонлар — 338142, коммутатор — 330249 дан 330258 гача
Р. 01489. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри ИНДЕКС 64583. А. — 116.